

El sistema educatiu als Territoris Autònoms Palestins
Estudi interpretatiu

Autora: Mireia Martínez Agout

Tutora: Silvia Mayoral

15 de juny de 2012

Treball de Pràcticum - Pedagogia

Abstract

El propòsit d'aquesta investigació és conèixer, descriure i interpretar el sistema educatiu palestí per saber si una situació de conflicte afecta -i en quina mesura- el funcionament, estructura, resultats i comprensió del concepte educatiu en una regió.

Per assolir-ho, s'ha cercat informació bibliogràfica en diferents fonts, a més de la observació *in situ* de la realitat educativa palestina, fent entrevistes a diferents agents de la regió. Cal esmentar que el treball teòric és general però la descripció pràctica és contextualitzada a Nablus, una ciutat de Cisjordània.

Els resultats obtinguts en aquesta investigació educativa de la branca de l'Educació Comparada han estat diversos, concretar-se en diferents conclusions: les conseqüències d'una guerra silenciosa que fa més de 60 anys que es perllonga en el temps implica dificultats econòmiques i administratives que afecten directament al sistema educatiu de la regió; objectius del govern palestí encarats a desenvolupar la població amb una aplicació pràctica real que els compleix; importància de l'imaginari social de la nació per comprendre la importància del concepte d'Educació i les accions i atacs que rep aquest concepte per part de l'Estat d'Israel i on la comunitat internacional no es posiciona; la necessitat de crear un Estat Independent Palestí.

The purpose of this research is to discover, describe and interpret the Palestinian education system to determine if a conflict-affected and to what extent the functioning, structure, results and analysis of the concept of education in a region.

To achieve this, I searched for bibliographic information in different sources in addition to the in situ observation of the Palestinian educational reality, doing interviews with various stakeholders in the region. I should mention that the theoretical description is general but the practice is contextualized in Nablus, a city of the West Bank.

The results of educational research in this branch of comparative education have been different, specified in different conclusions: the consequences of a silent war that is over 60 that extends in time involves administrative and economic difficulties that directly affect the educational system in the region, the government aims to develop palestinian facing people with a real practical application that accomplishes; importance of the social imaginary of the nation to understand the importance of the concept of Education and the actions and attacks this concept received by the State of Israel and the international community where it is positioned and the need to create an independent Palestinian State.

Descriptors

Sistema Educatiu

Educació

Educació Comparada

Investigació pedagògica

Orient Mitjà - Palestina

Índex

1. INTRODUCCIÓ.....	6
2. JUSTIFICACIÓ.....	7
3. OBJECTIUS I METODOLOGIA.....	8
4. MARC TEÒRIC.....	9
4.1. Contextualització.....	9
4.1.1. Contextualització històrica i geogràfica	9
4.1.1.1. Geografia.....	9
4.1.1.2. Història.....	10
4.1.2. Legislació vigent als Territoris Autònoms Palestins.....	17
4.1.3. Les religions i el seu paper als Territoris Autònoms Palestins.....	18
4.1.4. Situació econòmica actual dels Territoris Autònoms Palestins.....	19
4.1.5. Situació social actual dels Territoris Autònoms Palestins.....	20
4.1.5.1. Dades demogràfiques.....	21
4.1.5.2. Gestió del territori.....	22
4.1.5.3. Situació socio-política.....	22
4.1.6. La Comunitat Internacional.....	25
4.1.6.1. Nacions Unides	25
4.2. El Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins.....	26
4.2.1. Antecedents	27
4.2.2. Importància de l'educació als Territoris Autònoms Palestins.....	28
4.2.3. Administració.....	29
4.2.4. Centre de Desenvolupament Curricular.....	31
4.2.4.1. Pla d'estudis palestí.....	32
4.2.4.2. Currículum educatiu palestí.....	33
4.2.5. Estructura i funcionament del Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins.....	35
4.5.5.1. Educació Infantil.....	37
4.5.5.2. Educació Primària.....	37
4.5.5.2.1. El currículum educatiu a l'educació bàsica pública.....	38
4.5.5.3. Educació Secundària.....	39
4.5.5.3.1. El currículum de l'educació secundària palestina.....	40
4.5.5.4. Educació Superior.....	41
4.6. Finançament del Sistema Educatiu.....	42
4.7. Professorat.....	42
4.7.1. Formació del professorat.....	42
4.7.2. Condicions de feina del professorat.....	43
4.8. Projectes del Ministeri d'Educació en desenvolupament.....	44
4.9. Dades sobre el Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins.....	45
5. DESCRIPCIÓ PRÀCTICA.....	49
5.1. Nablus i New Askar Camp.....	49
5.2. Centres Escolars.....	50
5.2.1. Escoles públiques.....	50
5.2.1.1. Aurtà (Nablus – zona A).....	52

Font: Elaboració pròpia.....	52
5.2.1.2. Bitta (Nablus – zona C).....	52
Font: Elaboració pròpia.....	52
5.2.2. Escoles de la UNRWA.....	53
Font: Elaboració pròpia.....	54
5.2.2.1. New Askar School's.....	54
6. INTERPRETACIÓ.....	56
6.1. Importància del context.....	56
6.2. Administració educativa palestina.....	58
6.3. Objectius Generals del MoE.....	59
6.4. Finançament del sistema educatiu palestí.....	60
6.5. Estructura i organització del sistema educatiu palestí.....	60
6.5.1. Continguts educatius.....	62
6.5.1.1. Mètodes d'Ensenyament.....	62
6.5.1.2. Llibres de text.....	63
6.5.2. Formació del professorat.....	64
6.6. L'Educació en situació de conflicte.....	65
6.7. Pràctica educativa.....	67
7. CONCLUSIONS.....	68
8. GLOSSARI.....	76
9. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	79
ANNEXOS.....	81
<i>Annex 1.....</i>	<i>81</i>
<i>Annex 2.....</i>	<i>82</i>
<i>Annex 3.....</i>	<i>83</i>
<i>Annex 4.....</i>	<i>84</i>
<i>Contraportada.....</i>	<i>88</i>

1. INTRODUCCIÓ

Amb el present treball es vol fer una descoberta i descripció del sistema educatiu de Palestina (Territoris Autònoms Palestins, tal i com ho denomina la UNESCO: la franja de Gaza i Cisjordània). Degut a la situació de conflicte i guerra que es viu de manera constant en el territori, el Sistema Educatiu del país també es veu afectat; i aquesta descripció pot permetre fer una interpretació de com i en quins punts, una situació de conflicte permanent afecta també el sistema educatiu d'una regió.

Amb aquest document, s'ha realitzat una fotografia de la situació actual dels Territoris Autònoms Palestins d'una manera general i particular: conèixer el seu context històric i religiós ha de permetre entendre les característiques d'aquest territori i comprendre els perquès de la seva situació de guerra permanent. I a través d'aquesta descripció, poder especificar les característiques del Sistema Educatiu de Palestina i conèixer si la situació social i política que viu el territori afecta, directament o indirectament a l'Educació.

Per a aclarir conceptes que puguin generar dubtes al llarg del treball, a l'apartat 8 d'aquest document es troba un Glossari que explica els principals acrònims i conceptes relacionats amb el conflicte dels Territoris Autònoms Palestins.

Es considera molt important el context social, cultural, econòmic i polític d'aquests territoris ja que la seva condició afecta directament la vida dels seus ciutadans i ciutadanes. La seva realitat passa per sobreviure i resistir a una situació de guerra que condiciona les seves vides constantment i viuen sota una incomoditat social, política i religiosa que no els deixa desenvolupar-se lliurement com a persones. I per entendre l'estructura i desenvolupament del recent Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins, cal contextualitzar-lo correctament de manera geogràfica, religiosa i política.

2. JUSTIFICACIÓ

L'Educació Comparada és una disciplina inclosa dins la Pedagogia, que pretén reflexionar sobre els problemes i tendències de l'educació en contextos locals i internacionals, promovent una cultura crítica vers l'evolució de l'Educació en diferents espais.

En tant que la Pedagogia s'entén com una ciència normativa dels processos educatius -i forma part de les ciències de l'educació-, l'Educació Comparada permet abordar l'objectiu de la Pedagogia d'una manera àmplia, descrivint, explicant i interpretant fets i fenòmens educatius, intentant ser una eina útil i pràctica per a educadores, pedagogs i per a la societat. El coneixement d'altres realitats educatives ha de permetre la valoració global i conèixer l'evolució de l'Educació en diferents contextos i nivells d'anàlisi.

Aquest estudi està enfocat des d'una perspectiva que permet fer una descripció i explicació de l'estructura educativa dels Territoris Autònoms Palestins, podent establir hipòtesis crítiques que permetin una interpretació tant qualitativa com quantitativa de la realitat mencionada. En tant que l'Educació és un fenomen complex, s'ha intentat enfocar les descripcions des de diferents disciplines (geografia, història, religió, estadística i política) per donar visions simultàniament múltiples de la realitat social, educativa, cultural i religiosa de la nació estudiada amb l'objectiu de comprendre la màxima complexitat de factors que influeixen en aquesta realitat.

Aquest estudi descriptiu i interpretatiu, per tant, té com a finalitat conèixer l'estructura educativa dels Territoris Autònoms Palestins sense obviar la importància del context (sistema social) i la concepció de l'educació (sistema educatiu) en aquesta regió cultural; conèixer els problemes educatius amb una perspectiva internacional. És evident que el treball és subjectiu, però vol donar instruments de coneixement per comprendre com està estructurat el sistema educatiu palestí i com es pot abordar -o agafar idees- des de i per a la nostra realitat. A més, actualment en l'Educació Comparada ens trobem davant una pluralitat paradigmàtica que permet treballar l'estudi d'altres realitats educatives a través de recerques tant quantitatives com qualitatives, cosa que enriqueix els continguts dels seus estudis.

3. OBJECTIUS I METODOLOGIA

Aquest treball té com a **objectius** generals:

- Descriure el context històric i actual dels Territoris Autònoms Palestins
- Conèixer l'estructura, organització i funcionament del Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins; en concret, de l'educació primària.
- Conèixer la realitat de les escoles de Palestina (a la ciutat de Nablus i al campament de refugiats de New Askar Camp) a nivell d'estructura, organització, funcionament i dades en l'educació primària
- Establir, si escau, relacions i explicacions entre la situació de conflicte permanent de la regió i el funcionament, estructura, organització i resultats del Sistema Educatiu Palestí

La **metodologia** que s'utilitza al llarg del treball està basada en la recerca i selecció d'informació bibliogràfica i a través de documentació online. Els diferents documents consultats que es poden observar al llarg del treball estan referenciats a través de les corresponents cites i, per tant, també a la Bibliografia (apartat 9) d'aquest treball. Per a l'elaboració de l'apartat pràctic d'aquest treball s'ha utilitzat la informació extreta d'un seguit d'entrevistes realitzades a mestres, directors i directores de diferents escoles de Cisjordània (a la ciutat de Nablus i al Campament de Refugiats de New Askar Camp), a més de l'observació i interpretació in situ de centres educatius.

És una metodologia tant quantitativa com qualitativa, ja per a fer la descripció del context i del sistema educatiu dels Territoris Autònoms Palestins s'han fet servir tant dades estadístiques com publicacions i estudis de diferents agents (Ministeri d'Educació de Palestina, UNESCO, Oficina Central Palestina d'Estadística...). A través d'aquesta informació s'ha pretès realitzar una descripció de la situació actual i una comprensió de com la situació de conflicte pot arribar a afectar, també, el sistema educatiu d'una regió.

4.1. Contextualització

El nom oficial de la regió per la Organització de les Nacions Unides (ONU) és Territoris Autònoms Palestins i inclou la Franja de Gaza (Qita Ghazzah) i Cisjordània (West Bank), situat a l'Orient Mitjà. S'exigeix com a capital de la nació la ciutat de Jerusalem Est, tot i que actualment les tasques de capital política les assumeixen la ciutat de Gaza i Ramallah.

L'any 2008, als Territoris Autònoms Palestins hi vivien, aproximadament, 3.800.000 persones de diferents grups ètnics, principalment àrabs palestins i jueus. La composició religiosa d'aquesta població s'estima en un 75% musulmans (majoritàriament sunnites), un 17% jueus, i els cristians i altres religions representen un 8%. La llengua oficial és l'àrab, tot i que l'hebreu i l'anglès són llengües àmpliament esteses al territori.

4.1.1. Contextualització històrica i geogràfica

4.1.1.1. Geografia

Els Territoris Autònoms Palestins és el país format per les regions de Cisjordània (5.640 km² de superfície terrestre i 220km² del Mar Mort) i la Franja de Gaza (360 km²). Els Territoris Autònoms Palestins estan situats entre el Mar Mediterrani i els països d'Egipte (pel sud, tocant a la península del Sinaí i el desert del Neguev), el Líban (fins arribar al riu Litani, pel nord) i Síria, Jordània i Iraq a l'est. Des de la creació de l'Estat Israelità l'any 1967, i com a conseqüència de la seva ocupació dels territoris, Palestina ha estat governada per aquest estat fins l'any 1991, quan es va iniciar la retirada de les forces militars israelianes de la Franja de Gaza -que va finalitzar l'any 2005; per tant, l'estat d'Israel és limítrof amb aquesta regió des de totes les seves perspectives. Es pot veure un mapa geogràfic i polític de la zona a l'Annex 1.

Es demana com a territori geogràfic pertanyent a Palestina els Alts del Golan (governats, actualment, per Síria) i la península del Sinaí (de potestat egípcia) i els territoris que formen part de l'Estat d'Israel, amb la ciutat de Jerusalem com a capital. Actualment, les funcions de capital política dels Territoris Autònoms Palestins les assumeixen dues ciutats: la ciutat de Gaza (Franja de Gaza) i la ciutat de Ramallah (Cisjordània), sota el control de l'Autoritat Nacional Palestina (a partir d'ara, ANP).

A nivell geomòrfic, la regió de Palestina disposa de 4 zones destacables: la plana litoral mediterrània i el desert del Neguev (pertinent a la Franja de Gaza), la serralada central i la vall del riu Jordà, que és la més

profunda de la Terra (situats a Cisjordània). Les regions àrides ocupen més de la meitat del territori, i tot i ser sòl desèrtic la major part del territori, abunda vegetació destacable com olivars i pinars.

4.1.1.2. Història

Entre 1904 i 1914, el Fons Nacional Jueu va comprar terres en la regió de Palestina, creant el 1909 la primera comunitat (kibbutz o granja col·lectiva) jueva al nord de Jaffa.

La regió de Palestina va passar sota el control del Regne Unit després de la Primera Guerra Mundial (1914-1919), quan l'Imperi Otomà que tenia la governació d'aquests territoris va ser derrotat. Els interessos del Regne Unit vers aquest territori eren diversos, segons G. Regan:

Tras la apertura del Canal de Suez en 1869, Gran Bretaña quiso asegurarse que su control no cayera nunca en manos de las potencias rivales (...). El segundo motivo que tenía Gran Bretaña era el económico. Su flota de guerra y su flota mercante eran las más grandes del mundo, y dominaban el comercio marítimo. Hacia 1900 ya se había reconocido la enorme importancia que iba a tener el petróleo (...). En 1901 consiguió el derecho exclusivo de buscar petróleo en Persia (Regan (1992): 4-5).

Aquest territori, establert en la Conferència de Sant Rem a Itàlia (1920), va passar a ser de domini anglès i estava format per l'actual estat d'Israel, Cisjordània, la Franja de Gaza i Jordània -àrea que es coneix com Transjordània. Des de 1928 fins 1939 va augmentar la immigració jueva cap aquests territoris; el cens oficial data que al 1931 en aquesta zona hi havien aproximadament 1 milió habitants, dels quals 174 mil eren jueus. A partir de 1936 i com a solució a l'inici de persecució dels jueus a Europa, el 1936 l'Oficina Jueva d'Ajut al Refugiat va preparar la fugida de 25 mil persones, culminant aquest procés al 1945 amb l'emigració només des d'Alemanya de més de 200 mil jueus cap a Palestina. Segons I. Makkawi,

la región palestina fue escogida por la potencia colonialista del momento (Gran Bretaña) para establecer asentamientos judíos sionistas, debido a su posición en el corazón de la Patria Árabe, separando geográficamente su región oriental (Mashreq) de la occidental (Magreb). Situar el conflicto de Palestina en su correcto contexto histórico a través de la identificación de sus causas mayores y de las partes interesadas resulta imprescindible para entender a su vez el conflicto del emergente sistema educativo palestino (I. Makkawi (2004): 2).

Al 1939 es crea una reedició del **Llibre Blanc** (l'anterior, de 1937, contemplava la repartició del territori en dos estats, rebutjat per les comunitats jueves i àrabs) en el que *s'abandona la idea de partició i se anuncia que Palestina serà independente diez años más tarde, bajo la forma de un estado unificado, en el que los judíos y los árabes compartirán gobierno* (Altable (2000): 77).

L'any 1947, després de la Segona Guerra Mundial, l'ONU va aprovar el **Pla de Partició de Palestina**

(resolució 181) on es proposava la divisió de la regió en dos Estats. Aquesta partició no va tenir en compte la homogeneïtat territorial ni les comunitats habitants dels territoris, generant el mapa polític següent:

- L'estat d'Israel, corresponent a la comunitat jueva de la zona, que era d'un 30% del total li corresponia un 55% del territori. Abans de la resolució, la comunitat jueva posseïa tan sols el 8% del territori.
- L'estat de Palestina, que tenia el 92% del control territorial amb el 67% de la població, va passar a governar el 45% del territori.
- La ciutat de Jerusalem es va declarar territori internacional.

El Regne Unit, el 1948, es va retirar de la zona al finalitzar el seu mandat i va proclamar l'estat d'Israel tal com l'ONU havia assignat un any abans. *El nacimiento del Estado de Israel se apoya en la riqueza de un pasado remoto y en la voluntad política de unos resistentes a la injusticia que la historia ha hecho con el pueblo judío* (Ruíz-Domènec (2004): 57). I d'aquesta manera, la comunitat jueva ho va acceptar mentre que l'àrab ho va rebutjar. En conseqüència, els cinc estats àrabs propers (Líban, Síria, Jordània, Iraq i Egipte) van envair els territoris israelians generant la **Primera Guerra Àrab-Israeliana**. El resultat fou que Israel va augmentar en un 26% el territori designat per la ONU mentre que de la zona destinada als palestins, Egipte va ocupar la Franja de Gaza i Cisjordània es va annexionar l'estat de Jordània.

Seguidament, es va crear el pacte de la **Línia Verda**, acceptada per la comunitat internacional on s'establien les noves fronteres de l'estat jueu. Això va generar el conflicte dels **refugiats palestins**, tot i que la ONU va declarar el dret de retorn dels palestins i el seu dret a l'autodeterminació, amb un moviment de desplaçats d'entre 600 i 800 mil àrabs que vivien a l'estat d'Israel cap a zones àrabs veïnes, com Gaza, Cisjordània o altres països àrabs. Els àrabs que es van quedar a Israel, van obtenir la nacionalitat israeliana. Tanmateix, aproximadament uns 600 mil jueus es van haver de desplaçar dels territoris àrabs cap a l'estat d'Israel, on també van obtenir la nacionalitat israeliana.

L'any 1956 va esclatar el que es coneix com **Segona Guerra Àrab-Israeliana**, després de la creació de l'Organització de Països No Alienats, que es defineixen com *aquellos que no estaban con los angloamericanos, como Israel, ni con los soviéticos, en quienes no confiaban demasiado a la hora de solucionar el contencioso de Palestina* (Ruíz-Domènec (2004): 35-36), i amb la nacionalització per part d'Egipte del canal de Suez. França, Gran Bretanya i Israel van promoure una resposta militar a aquesta nacionalització, que no va tenir ressò internacional ni suport de la ciutadania dels respectius països.

L'any 1964 es va fundar l'**Organització per a la Alliberació de Palestina** (a partir d'ara, OLP) que, al 1969,

va prendre el seu control l'organització Al Fatah amb Yasser Arafat com a representant. Aquesta organització va generar en la població àrab la reivindicació d'una Nació Palestina sobirana i la creació del sentiment nacional palestí. Va crear el Consell Nacional Palestí, *que equivale al parlamento representativo de todos los palestinos que viven en el exilio o tierra palestina* (Mahshi (1998): 71). Fins aleshores, els ciutadans i ciutadanes que vivien als territoris es consideraven àrabs o jordans, participants d'altres estats i no com a palestines o palestins. Tal com Zuheir Mohsen, membre de l'OLP, va declarar en el discurs de creació de l'OLP:

No existe un pueblo palestino. La creación de un estado palestino es un medio a favor de la continuidad de nuestra lucha contra Israel i a favor de la unidad árabe... pero en realidad no existe ninguna diferencia entre los jordanos, los palestinos, los sirios y los libaneses. [...] Solo por razones políticas y tácticas hablamos de la existencia de una identidad palestina.

Però no tots els àrabs estaven d'acord amb la via diplomàtica per trobar una solució al conflicte (com Al Fatah abans de la seva integració a l'OLP) i el 1965 es va produir la primera acció armada palestina contra Israel per defensar i demanar l'autonomia de la regió. Aquests grups armats, a partir del 1968 es van anar adherint a l'OLP amb el suport dels governs àrabs veïns.

Mentre es gestava l'OLP, l'any 1967 va esdevenir una nova estratègica militar per part de l'Estat d'Israel que va ocupar la Franja de Gaza i la península del Sinaí -pertanyent a Egipte-, Cisjordània -territori de potestat jordana- i territoris siris (Alts del Golan) com a resposta a la pressió política i militar per part de Palestina en territori jordà. Aquest conflicte s'anomena la **Tercera Guerra Àrab-Israeliana: Guerra dels Sis Dies**. Des de llavors, l'estat d'Israel va unificar tot el territori, inclosa la ciutat de Jerusalem que estava dividida entre Cisjordània i Israel a través de la Llei de Jerusalem, situació que va durar fins l'any 1991.

L'any 1970, a Jordània, va succeir una guerra civil que va durar 10 dies i va donar com a resultat 3.500 morts i destrucció de material civil i militar a causa de la pressió que el govern jordà sentia per la generació de grups polítics i militars palestins al seu territori, amb la pressió del govern israelià. Com a conseqüència, l'OLP va ser expulsada del territori i va haver de traslladar la que fins ara havia estat la seva seu a Beirut (Líban). Arran d'aquest exili, van sorgir nous grups armats en la defensa del poble palestí com "Setembre Negre", que atacaven entitats israelianes i/o jueves a qualsevol part del món. La **Quarta Guerra Àrab-Israelià: Yom Kippur** va esdevenir tres anys més tard, al 1973 quan Egipte va ocupar els territoris que ara estaven sota domini Israelià: la península del Sinaí i prenia el control una altra vegada, del canal de Suez; alhora, Síria ocupava els Alts del Golan. Aquesta situació només va durar una setmana, ja que l'exèrcit israelià va reocupar

els territoris fins la demanda de la ONU a un alto al foc i la promoció dels EUA d'un tractat de pau entre els països implicats.

Davant aquesta situació, la OLP va haver de canviar d'estratègia:

- Potenciar la via diplomàtica del seu discurs a favor de la unitat i identitat palestina, sense abandonar la lluita armada.
- Participació a la Conferència d'Argel dels No Alineats (1973) per identificar públicament el problema de Palestina com a causa del conflicte d'Orient Mitjà.
- Participació a la Conferència de la Lliga Àrab (1974) que reconeix l'OLP com únic representant legítim del poble palestí. Com a conseqüència, la OLP va ser admesa a l'Assemblea General de l'ONU amb reconeixement del dret a l'autodeterminació i independència del poble palestí.

És interessant destacar que l'Assemblea General de l'ONU, el 10 de novembre de 1975, va establir per votació la Resolució 3379 que definia el sionisme com una forma de racisme i discriminació racial. Aquesta resolució va ser revocada l'any 1991, amb el mateix procés de votació, amb una forta pressió per part dels EUA. Paral·lelament a aquest treball dels representats del poble palestí, l'Estat d'Israel buscava aliats per enfortir-se a la zona:

- Al 1980, es reuneixen representants d'Israel i Egipte als EUA per firmar un acord de pau, on Israel es comprometia a retirar-se de la península del Sinaí.
- Invasió d'Israel al Líban amb el motiu de resoldre el problema palestí i eliminar l'estructura militar de la OLP, amb seu a Beirut. El Líban va participar en aquesta causa al costat de l'exèrcit israelià, atacant campaments de refugiats del sud del Líban, cosa que va despertar la sensibilització internacional vers el poble palestí.
- Arran d'aquest atac militar, el govern d'Israel i els sectors diplomàtics de l'OLP van iniciar converses, cosa que va disgregar la OLP, generant enfrontaments entre els propis palestins fins l'any 1987, que es va reconstruir la OLP.

L'any 1987 i com a causa de la mort de joves palestins per atacs de l'exèrcit israelià, es va iniciar la **Cinquena Guerra Àrab-Israeliana: Primera Intifada** (aixecament popular) a la Franja de Gaza, Jerusalem i Cisjordània. Aquesta Intifada, per primera vegada, va mobilitzar a tota la població civil a favor de la resistència i lluita contra l'exèrcit d'Israel. Aquest conflicte va durar fins l'any 1991 aproximadament, i va deixar els actuals Territoris Autònoms Palestins en una situació econòmica precària. Durant la Intifada, el Consell Nacional Palestí va proclamar l'any 1988 un Estat Palestí Independent d'acord a la primera resolució de la ONU

respecte aquest conflicte (any 1948). La cessió de Jordània dels territoris cisjordans en favor dels palestins va facilitar aquest procés.

Això implicava per part del govern palestí l'acceptació de l'Estat d'Israel. La creació d'aquest nou territori palestí va ser reconegut a nivell internacional, sent escollit Yasser Arafat (i al 1991 reconegut internacionalment) com a president del poble palestí i declarant el rebuig al terrorisme, l'acceptació d'Israel com Estat i la necessitat d'enviament de forces internacionals als territoris palestins ocupats.

La Guerra del Golf de 1991 va afectar la situació dels Territoris Palestins ocupats, ja que es declaraven simpatitzants amb el govern d'Iraq. Això va provocar que a l'OLP no li cedissin recursos financers els països contraris al règim iraquetà, molts d'ells nacions àrabs. El mateix any, a Madrid es va produir la **Conferència de la Pau**, que van concloure amb la creació d'un estat Palestí a la Franja de Gaza i Cisjordània; però la retirada de les forces militars no es van efectuar fins el 1993 gràcies als **Acords d'Oslo**, atorgant la responsabilitat dels territoris a l'ANP, dirigida per Y. Arafat. Ambdós països van reconèixer teòricament l'existència de l'altre. Cal destacar que els grups extremistes d'ambdós territoris (per part de Palestina, Hamàs i Hizbollah; per part d'Israel, els colons (persones que viuen en els assentaments) d'extrema dreta i partits com el Likud) es van oposar a aquests acords que proposaven la retirada militar israeliana de Gaza i Jericó (Cisjordània). Aquesta acció militar va permetre el retorn de refugiats i exiliats a Palestina, inclòs Yasser Arafat, que va tornar el 1994 després de 27 anys d'exili, i l'inici de creació d'un estat palestí nou amb inversions de capital autòcton i internacional. Al 1994 es van firmar dos Acords de Pau més entre Israel i Palestina:

- **Acord de Gaza-Jericó:** retirada militar de l'Estat d'Israel dels territoris de Jericó i la Franja de Gaza, constitució del cos de policia palestí, reconeixement de l'ANP per legislar poder, drets i jurisdicció de la societat civil.
- **Acord de Transferència:** transferència d'autoritat a l'ANP en afers d'Educació, Cultura, Salut, Benestar social, Turisme i Recaptació d'impostos.

Amb tot, l'ocupació israeliana de Cisjordània, la Franja de Gaza, Jerusalem, el sud del Líban i els Alts del Golan es manté gràcies a la pressió de l'exèrcit israelià a la zona, ja que

su ejército es el más fuerte de la región y uno de los más avanzados del mundo. La ocupación también ha dividido y sembrado la confusión entre la población amenazada, infiltrando sistemáticamente agentes secretos, informadores y colaboradores que proporcionan los medios necesarios para golpear cualquier escalafón de la sociedad. La imposición de una población civil israelí que reside en asentamientos (colonos) recién construidos en los territorios ocupados, así como la construcción de barrios judíos en la zona árabe ocupada de Jerusalén Este, han sido utilizados

como medida para socavar y dividir físicamente el pueblo palestino (Nassar i Ibrahim: 35).

L'any 1996 es van produir eleccions generals en ambdós països, donant com a resultat una nova tensió entre ambdues regions, tot i la finalització de l'acord de pau amb la retirada dels militars israelians a la ciutat d'Hebrón el 1997 i l'alliberament de presos polítics palestins en territori d'Israel:

- A Palestina, la reelecció de Y. Arafat amb un 86% dels vots i amb la intenció d'acostar els grups islamistes radicals, com Hamás, al govern per legitimar el seu mandat.
- A Israel, l'elecció de A. Sharon del partit ultraconservador del Likud.

El nou president d'Israel no va respectar els acords presos anteriorment i va ordenar la construcció d'assentaments jueus en territori palestí mentre que Y. Arafat, tal com es va acordar, va declarar l'Estat Palestí independent amb capital a Jerusalem, creant un nou conflicte entre israelians i palestins ja que aquesta ciutat és Santa per ambdues comunitats/religions. En conseqüència, es va iniciar la **Sisena Guerra Àrab-Israeliana: Segona Intifada** amb atacs per part de les dues parts, sent la població palestina més afectada en quant a número de morts (2 mil morts i 100 mil ferits) l'any 2000. A l'Annex 2 d'aquest treball es pot veure l'evolució territorial que ha esdevingut en el territori des de 1946 fins l'any 2000.

L'any 2001, a les eleccions generals d'Israel es va reescollir a Ariel Sharon com a president, donant-se a conèixer un document de la ONU on es mostrava un **bloqueig econòmic** per part d'Israel a la regió de Cisjordània i la Franja de Gaza, deixant al govern palestí sense recursos: Israel controla les fronteres i, per tant, domina i té potestat sobre el moviment de persones i mercaderies a la regió. El govern de A. Sharon va continuar amb la ofensiva militar iniciada al passat, aprofitant el rebuig mundial contra la població àrab arran dels atacs terroristes als EUA l'11 de setembre del mateix any. Va limitar el transit i la lliure circulació de persones i béns als territoris palestins, cosa que va fer augmentar els nivells de pobresa i atur (l'atur va augmentar, deixant una taxa del 30% el mateix any), i va ordenar la reocupació de Cisjordània i Gaza.

Davant aquesta situació, les organitzacions Al Fatah, Hamàs, la Yihad Islàmica, el Front Popular Palestí i el Front Democràtic de l'Alliberació de Palestina van establir un pla de lluita comú per fer front a la opressió de l'estat d'Israel. I Israel va actuar de manera impune bombardejant les zones del nord de Cisjordània (Jenin i Nablus) i fent presoners a 5 mil palestins. Les actuacions israelianes en favor de la ocupació van enfortir-se amb la creació del Mur de Separació¹ (2003) a la regió de Cisjordània amb el suposat objectiu d'aïllar els

¹A Cisjordània el traçat final del Mur serà aproximadament de 730km de longitud. En les àrees residencials, la seva altura serà d'entre 9 i 12 metres de formigó; en les àrees rurals és un laberint de tanques, filferros d'arc i

terroristes palestins i el 2004 fent assassinats selectius a la població i polítics palestins (com a resposta d'uns atacs suïcides a la ciutat d'Ashdod reivindicats per part de Hamàs). El mateix any, Israel va anunciar el **Pla de separació unilateral amb els palestins** amb el resultat de l'evacuació dels assentaments jueus a la Franja de Gaza i alguns de Cisjordània (que hi vivien, l'any 2004, aproximadament 230 mil colons israelians), buscant el suport internacional i, en especial, dels EUA. Amb tot, Israel va demoldre infraestructures públiques i privades a la Franja de Gaza, provocant 70 morts palestins.

Amb la mort de Y. Arafat l'any 2005 i després de períodes de concreció del mapa polític dels Territoris Palestins Ocupats, M. Abbas va ser escollit president de l'ANP, amb un 62% dels vots. Aquest va aconseguir que Hamàs i la Yihad Islàmica determinessin un període d'alt al foc, cosa que va propiciar que Israel evacués de manera definitiva, l'any 2005, més de 8.500 persones de la Franja de Gaza i declarant-la un territori palestí, després de 38 anys d'intervenció en aquesta regió. L'any següent, el 2006, es va convocar eleccions als Territoris Palestins, guanyant-les Hamàs amb 76 escons dels 132 totals i donant la presidència a Ismail Haniya. Al Fatah no va voler participar d'aquest govern i Israel va anunciar que no mantindria negociacions ni converses amb aquest nou govern, fins que Hamàs rebutgés la violència i reconegués l'Estat d'Israel. Els EUA i la UE, per la seva banda, van deixar de transferir fons econòmics a aquest govern per la mateixa causa, que va obligar al govern palestí a demanar ajuda econòmica als països de la Lliga Àrab. Per aquesta situació de necessitat i de bloqueig internacional, al 2007 es va substituir el president de Palestina i líder de Hamàs I. Haniya per M. Abbas, que va reprendre les negociacions amb Israel.

A finals de desembre de 2008 i gener de 2009, Israel va promoure un atac militar a la Franja de Gaza, que va durar 22 dies. La reconstrucció d'aquest territori ha estat molt lenta, degut al bloqueig d'Israel contra Palestina en intercanvi econòmic, material i humà, sent actualment encara una prioritat del govern palestí. La UNESCO, per la seva part, va declarar Jerusalem com Capital Àrab el 2009. El final de la Segona Intifada no té una data concreta, però es calcula que va durar entre 7 i 8 anys. El final d'aquest aixecament popular va acabar amb la divisió territorial, encara més exhaustiva, dins els territoris ocupats (Cisjordània), creant 3 àrees diferents (A, B i C) per on els palestins i palestines poden circular lliurement o estan en zona de seguretat israeliana. Es pot

cambres que tindrà una amplitud de més de 100 metres, amb la qual cosa s'empassarà enormes franges de terrenys agrícoles palestins. Uns 400 quilòmetres del Mur estaven acabats al gener de 2007. La primera fase del projecte va començar al districte de Jenín a mitjan 2002.

(...) Amb la finalització del projecte del Mur, l'Ocupació barrarà als palestins l'accés a gairebé la meitat de Cisjordània i, de fet, netejarà també aquestes àrees de població indígena. Al mateix temps, un mur construït als noranta ja empresona la població de Gaza, d'1,3 milions de persones.

(...) El projecte sencer donarà com a resultat la creació de quatre bantustans hermèticament tancats (nord, cental i sud de Cisjordània, i la Franja de Gaza), la neteja ètnica de Jerusalem i una sèrie d'enclavaments insostenibles condemnats a ser despoblats. La presència palestina serà reduïda, a través d'una sèrie de mesures de neteja ètnica, al 13% de la seva pàtria. (Campanya XPAA: 6).

veure, a l'Annex 3 d'aquest treball, com ha quedat actualment, separat el territori.

4.1.2. Legislació vigent als Territoris Autònoms Palestins

Els acords israeliano-palestins defineixen els òrgans de Govern, i també les funcions i responsabilitats de les institucions de l'Autoritat Nacional Palestina (ANP). L'ANP és considerada al programa polític de 28 de maig de 1994 com "una autoritat temporal provisional que realitzarà les seves tasques fins que tinguin lloc unes eleccions democràtiques a la terra de Palestina". Així mateix, es recull que aquesta ANP tindrà com a referència política i legislativa l'OLP.

El Consell Legislatiu Palestí (podria assimilar-se a un parlament), regulat també pels diferents acords israeliano-palestins, no té jurisdicció sobre les qüestions que s'han de tractar en les negociacions sobre l'estatus final dels territoris, és a dir, sobre Jerusalem, refugiats, assentaments, qüestions de seguretat, fronteres, relacions i cooperació amb els països veïns, i altres qüestions d'interès comú (com, per exemple, l'aigua). Així mateix, el Consell pot exercir potestats legislatives i executives sobre les àrees d'educació i cultura, salut, benestar social, imposició directa, turisme, i també en altres qüestions que es puguin negociar amb Israel. El CLP és la branca legislativa de l'ANP durant el període provisional que, teòricament, abraça del 4 de maig de 1994 fins al 4 de maig de 1999. Tot i que Arafat va anunciar la seva intenció de proclamar l'estat palestí el maig de 1999, aquest fet no es va produir. Així doncs, no s'ha arribat a un acord sobre l'estatus final ni tampoc s'ha proclamat unilateralment l'estat palestí.

Tot i ser la branca legislativa de l'ANP les lleis, reglaments, etc. realitzats pel Consell Legislatiu Palestí han de seguir un procediment d'aprovació que inclou la revisió d'aquesta legislació per part de les autoritats israelianes que poden decidir si la legislació s'adequa o no als termes dels acords signats.

La jurisdicció civil està limitada per l'Autoritat Nacional Palestina, que és l'organització administrativa que governa nominalment els Territoris Autònoms Palestins. Al 2002 es va aprovar l'anomenada **Llei Bàsica** -proposta de Constitució- que emmarca el futur de l'Estat de Palestina, a fi de garantir formalment un mínim de drets respecte la població palestina. Va ser aprovada per l'Assemblea Legislativa de l'ANP, amb Yasser Arafat com a president i modificada l'any 2003 per incloure la creació del càrrec de Primer Ministre en l'estructura de govern.

Aquesta Llei Bàsica és la que més tard va servir com a base per la creació de l'Estatut Palestí (2005); ambdós estan basats en la xaria (lei islàmica), que ja en la exposició de motius de la Llei s'introdueix i es justifica "en nom de Déu, el Misericordiós, el Compassiu" i es concreta en els punts de l'Article 4:

1. L'islam és la religió oficial de Palestina. El respecte i la santedat de totes les religions celestes es

mantindrà.

2. Els principis de la xaria islàmica seran la principal font de legislació.
3. L'Àrab serà l'idioma oficial.

La Llei Bàsica té 121 articles, a fi de crear un model d'Estat de dret constitucional i basat en una carta de drets; dels quals destaco:

Article 1. Palestina és part de la gran regió àrab.

Article 2. El poble és la font de poder. El poder del govern es consagra segons el principi de separació de poders: legislatiu, judicial i executiu.

Article 3. Jerusalem és la capital de Palestina.

Article 4. La llei islàmica (xaria) és la base, i l'àrab, la llengua oficial de Palestina.

Article 5. El govern actua sota un sistema democràtic parlamentari basat en el pluralisme polític i de partit, el president del qual és elegit pel poble.

Article 8. Protecció contra la discriminació per motius de raça, sexe, color, religió, opinions polítiques o discapacitat.

Article 9. Defensa dels Drets Humans Universals.

Article 18. Dret a la llibertat d'expressió.

Article 24. **Dret a l'Educació.**

4.1.3. Les religions i el seu paper als Territoris Autònoms Palestins

És evident que existeix un component religiós en el conflicte d'Orient Mitjà en quan a la pertinença, reclamació i control de les terres que són reclamades per algunes religions com el seu espai nadiu. I actualment, ens trobem en una situació que com Ruíz-Domenech afirma:

Quizás el principio esa reclamación se hacía por pura supervivencia, luego fue más bien por convicción ideológica (sobre todo en los años sesenta), y ahora porque siempre ha sido así, casi por rutina. El acento ya no se pone en la razón histórica, sino en la acción y los valores religiosos (Ruíz-Domènec (2004): 33).

El fonamentalisme, per part de les 3 religions que destaquen a Palestina, és el resultat d'una modernització frustrada entre la cultura tradicional i la postmodernitat, i que es combat amb un desenvolupament equilibrat acompanyat d'una distribució equitativa de la riquesa; moltes vegades, l'extremisme religiós està lligat a una rebel·lió social d'aquells que no tenen res o se'ls ha tret, trobant en els dogmes religiosos la solució a la seva situació. Segons Garaudy,

el integrismo en general, sobre todo el de carácter religioso, se produce en gran parte como consecuencia de la opresión y la represión de la identidad social y cultural de un pueblo (...). Si la comunidad oprimida rechaza profundamente la cultura o el modo de vida que se le pretende imponer,

entonces se ve en la necesidad de buscar un punto de apoyo precedente, que en el caso de los pueblos islámicos se encuentra en la religión musulmana (de Garaudy per Iglesias: 425).

Per contra, la política d'Israel assumeix un caràcter fonamentalista religiós quan afirma la seva voluntat de crear un Estat jueu, basat en accions nacionalistes i colonialistes. Actualment, el sionisme té una naturalesa religiosa-política que s'aferra a un fonamentalisme religiós, un nacionalisme extrem i un racisme anti-àrab.

Aquests fonamentalismes, que segons Iglesias *tienen en común su explosión coetánea, entre 1975 i 1990, su frontal rechazo del secularismo y de la organización democrática y libre de la sociedad nacional* (Iglesias: 439), fan que la ciutat de Jerusalem resulti un conflicte per a les 3 religions, ja que totes elles la reclamen com a capital cultural i política del seu estat. *Cuenta la Biblia que en un tiempo remoto se instaló en el costado oriental de lo que hoy llamamos ribera mediterránea un grupo de clanes que buscaba su propio lugar en el mundo: las doce tribus de Israel* (Altable (2000): 19). Però en aquest territori ja hi habitaven persones que nombraven la seva terra com "Canaán"; amb l'arribada dels jueus, aquest territori es va passar a denominar "Terra de Israel". Durant més de mil cinc-cents anys, Jerusalem és la ciutat de referència d'aquestes tres grans religions i per això es pot afirmar que *la disputa de Jerusalén continúa siendo, desde el punto de vista simbólico, uno de los más complejos y difíciles problemas a resolver* (Altable (2000): 22).

És per aquests dos motius que S. Naïr afirma que *tanto los unos como los otros tienen una visión mutuamente integrista de este conflicto* (Naïr (2006): 2), que s'agreuja amb la disputa per la ciutat de Jerusalem. Ara bé, no cal oblidar que el conflicte d'aquesta zona no és només una qüestió religiosa, sinó també política, com s'ha esmentat al llarg del treball. En especial, a partir del segle XIX, *para los políticos europeos, sin embargo, la visión era muy diferente: se trataba de una zona de vital importancia estratégica* (Regan (1992): 4).

4.1.4. Situació econòmica actual dels Territoris Autònoms Palestins

L'any 2009, el PIB dels Territoris Autònoms Palestina va ser de 12.790 milions de dòlars (a nivell comparatiu, l'estat espanyol, el mateix any, va tenir un PIB 128 vegades superior: 1.640.111 milions de dòlars). L'ajuda econòmica exterior que els Territoris Autònoms Palestins reben provenen, principalment dels EUA i de la UE:

- L'any 2008, van rebre 1.800 milions de dòlars
- L'any 2009, 1.400 milions de dòlars
- L'any 2010, 530 milions de dòlars, dels quals el 22% era de països de la Lliga Àrab. Amb aquesta xifra, l'estat palestí ha aconseguit reduir l'ajuda externa dels EUA i de la UE en 600 milions de dòlars.

El PIB per càpita de Palestina l'any 2009 era de 3.083 dòlars/habitant. Això posa als Territoris Autònoms Palestins en l'119é lloc d'un total de 194 països en el rànking dels països del món; l'Estat espanyol, en referència al mateix indicador durant el mateix període, va mostrar un PIB per càpita de 30.120 dòlars/habitant (gairebé deu vegades més).

L'índex de Desenvolupament Humà (IDH) -inclou l'esperança de vida al néixer, taxa d'alfabetització d'adults, taxa de matriculació en educació primària, secundària i superior, anys d'escolarització obligatòria i mitjana del PIB per càpita- l'any 2007 a Palestina era de 0'731, cosa que situa a la regió en la 106ena posició a nivell mundial (respecte un total de 175 països). Per poder tenir una referència vers aquest indicador, l'Estat espanyol en el mateix any va mostrar un IDH del 0'955 (situant el país en el 15é lloc mundial) i l'Estat d'Israel, el 2004, tenia un IDH del 0'905, situant-se en 22ena posició mundial. .

Segons l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Palestina té un deute extern de 1'3 bilions de dòlars. L'índex de pobresa humana és de 6 i l'índex d'Educació és del 78'3%. El PIPA (Palestinian Investment Promotion Agency) afirma que l'any 2009 es va invertir un 15% del PIB en l'administració pública; la inversió total en Educació representa un 6% del PIB de Palestina.

Nassar i Ibrahim conclouen que *una clara señal de que la economía palestina está arruinada debido a la ocupación es que la industria en esa zona hoy en día representa alrededor del 8% del PIB. En comparación, en 1967 representaba el 17%. Ocurre lo mismo en todas las facetas de la actividad económica* (Nassar i Ibrahim: 47).

4.1.5. Situació social actual dels Territoris Autònoms Palestins

Segons E. Saïd, *los palestinos son víctimas de las víctimas, refugiados de los refugiados* (de Saïd per Alonso (2006): 6). Es calcula que des de l'esclat de la Segona Intifada (2000) i fins el gener de 2007, l'exèrcit israelià ha assassinat a més de 5 mil palestins, ha ferit a més de 49 mil i ha fet presos a més de 10 mil persones. Cal destacar que d'aquest total, 351 de les persones assassinades eren dones, 150 malalts que han mort en punts de control israelians i 66 han mort a causa de pallisses per part dels colons israelians (aquells que viuen en assenaments) en territoris palestins.

L'ocupació dels territoris palestins afecta en diversos aspectes de la vida social i política dels àrabs que viuen en la regió. D'aquesta manera, les mesures repressives que l'Estat d'Israel aplica sobre els i les palestines són varis, d'entre els que cal destacar:

- Executar càstigs col·lectius, com restringir el lliure comerç
- Augmentar la dependència de l'economia israeliana, a través de la importació de productes

exclusivament israelians

- Desviar recursos i reserves d'aigua per un ús exclusiu de la població israeliana
- Limitar i impedir la lliure circulació de persones i mercaderies dins i fora dels territoris palestins ocupats: arrestaments, encarceraments indiscriminats, condemnes de guerra, destrucció de cases, tortures i assassinats, contribucions i pagament d'impostos selectius

4.1.5.1. Dades demogràfiques

En quan a dades demogràfiques, podem observar a través de l'Oficina Central Palestina d'Estadística que l'any 2007:

- La població a la regió palestina era de 3.945.139 persones.
 - el 64% viu a Cisjordània, incloent Jerusalem, el 30% d'aquests són refugiats
 - el 36% restant viu a la Franja de Gaza, el 70% dels quals són refugiats
- L'estimació de creixement de la zona que es preveu per l'any 2015 és de 4.995.797
 - el creixement anual és del 3'6%
 - el 53% de la població, l'any 2007, és menor de 18 anys
- La població urbana representa un 72'7%
- L'esperança de vida (estimada pels períodes 2005-2010) és de 73 anys.
- La taxa de fecunditat és de 5 fills per dona, representat per 35 naixements cada mil habitants
 - L'índex de natalitat és del 5'9
 - La taxa bruta de mortalitat és de 4 morts per cada mil habitants
- L'accés als serveis sanitaris el tenen 76% de la població, amb la capacitat de 84 metges per cada mil habitants

L'ocupació d'Israel sobre els Territoris Autònoms Palestins ha provocat que, tal com P. Aznar apunta en una reflexió feta al diari El País, l'any 2009:

más del 40% de los hombres palestinos ha sido detenidos, al menos una vez, y el 70% de los niños presencia violencia o la padece. El daño psicológico sufrido por la población palestina es muy grande (de Sehwail per Aznar) (...). Los niños crecen rodeados de odio, en un ambiente propicio para que se conviertan en personas muy agresivas, tal vez en hombres y mujeres dispuestos a inmolarse (Aznar (2009): 2).

4.1.5.2. Gestió del territori

Fins al juny de 2006, 645 instal·lacions civils i de seguretat de govern palestí han estat afectades per atacs de l'exèrcit israelià i més de 72 mil cases han estat parcialment o totalment destruïdes; d'entre elles, hi ha infraestructures públiques, tals com escoles i universitats: 1.125 centres educatius han hagut de tancar parcialment per les directrius de l'ocupació, 12 universitats han estat tancades parcialment, 359 centres escolars han estat totalment destruïts i 43 s'han convertit en recintes militars.

Si parlem de la gestió del territori i del seu **sòl**, el govern israelià ha actuat de manera que:

- Més de 80 mil m² hagin estat arrasats per maquinària pesada, amb la destrucció de 13 milions d'arbres i destrucció d'animals salvatges i animals de pastura. 207 granges també s'han vist afectades per aquestes accions.
- Més de 33 mil m² de terres de conreu i 16 grans plantacions s'han destruït, afectant a aproximadament mil pous d'aigua, suposant pèrdues per als agricultors i granges de 16 mil dòlars.
- 247 mil m² han estat agafats dels territoris de Cisjordània i Jerusalem per construir el **Mur de Separació**, que suposa l'afectació a les relacions socials del 90'7% de la població.

A més, el govern israelià ha imposat controls militars arreu del territori: 120 punts de control militar (check-points) que divideixen les zones de Cisjordània i 890 obstacles militars que impedeixen la lliure circulació a la Franja de Gaza i a Cisjordània.

Aquesta situació és definida per J. Dugard, relator de l'ONU en els Territoris Autònoms Palestins que ha elaborat l'informe sobre els Drets Humans a Palestina, com *el bloqueig de la Franja de Gaza per part d'Israel es una forma de càstig col·lectiu i que l'ús indiscriminat per part d'Israel de la força militar contra persones i objectius civils ha provocat crims de guerra* (segons webislam).

4.1.5.3. Situació socio-política

En quan a les taxes d'**atur**, l'any 2006 s'establia en un 30'3% dels treballadors, suposant més de 288 mil persones sense feina. L'any 2004, la població econòmicament activa era del 18'7% i la taxa d'atur es situava al 26%. La taxa de pobresa, com a conseqüència, es va marcar el mateix 2006 en el 70%, segons dades de la Oficina Central Palestina d'Estadística. Això ha provocat que estudis recents, com el de l'Acció contra el Hambre (2006) definís que a la zona de Rafah (frontera amb Egipte), el 70% dels menys d'edat tinguessin

anèmia -sent aquesta dada, el 2004, del 46'5%-, el 22% té carències nutricionals, el 9'2% pateix baix pes i el 41'3% de les dones embarassades té dèficit de ferro. I per tant, es pot establir una situació de la població amb nivells de malnutrició aguda.

La **situació socio-política** actual entén que *la educación ocupa el primer puesto en la lista de necesidades y prioridades, así como en los presupuestos nacionales y en la inversión y los planes de desarrollo* (Mahshi (1998): 80). Un estudi estadístic de P.A. Brodsky ofereix una visió general de la percepció social que els palestins tenen vers la seva situació socio-política i solucions al conflicte; es va publicar l'any 2009 i mostra les opinions de palestins i israelians vers el conflicte. Les dades més destacables són:

- El 67'4% dels palestins considera que l'única forma per assolir els seus drets nacionals i polítics és a través de l'exercici de violència.
- El 46% dels palestins considera que mai podrà existir una reconciliació entre els dos pobles, encara que Israel reconegui l'estat de Palestina.
- Respecte la "fórmula de pau", els palestins consideren: no té solució (9'1%), creació de dos estats per a dos pobles (56'3%), un estat binacional (29'9%), un sol estat palestí (12'8%) i un estat islàmic (3'5%). Amb tot, un 74'7% dels palestins consideren que la pau definitiva és impossible.
- El 52'9% de la població palestina dóna suport a atemptats contra civils en territori israelià i el 63'3% està d'acord amb els atacs suïcides contra la població civil israeliana.
- El 71'7% dels enquestats opina que no se'ls reconeixen els Drets Humans.
- Un 43'6% afirma que no es pot criticar obertament l'ANP a la Franja de Gaza.
- El 76'3% dóna suport al pacte de pau entre Hamàs i Israel, tot i que el 54'3% d'aquests considera que el pacte afavoreix més a Israel que al poble palestí.

L'Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'any 2004 va fer pública la següent taula on es mostren dades significatives de la situació socio-política actual dels Territoris Autònoms Palestins i de l'Estat d'Israel per a poder fer una comparació entre les dues realitats del territori:

<i>Dades bàsiques Israel-Autoritat Nacional Palestina</i>		
	<i>ISRAEL</i>	<i>TERRITORIS AUTÒNOMS PALESTINS</i>
Població		
Nombre d'habitants:	6200000	3300000
Mortalitat de menors de 5 anys:	6‰	25 ‰
Esperança de vida:	78,9 anys	72,1 anys
Taxa d'escolarització a primària:	101,00%	97,00%
Composició religiosa:	80% jueus, 14% musulmans, 2% cristians, 3% altres	97% musulmans, 3% cristians
Persones refugiades (2003)	-	4.082.330 persones
Desplaçades internes (2002)	200.000 persones	11.700 persones
Índex i rànking d'IDH:	0,905 (22 de 175)	0,731 (98 de 175)
Seguretat alimentària: (nivell òptim 3200 cal/dia)	3562 cal/dia	-
Situació dels drets humans	Amnistia Internacional i la Comissió de drets humans de la ONU denuncien la pràctica de detencions arbitràries, tortures, execucions extrajudicials, violacions de les llibertats fonamentals i discriminacions contra les minories i les persones desplaçades. La Pena de mort és legal però no s'aplica. Israel ha retirat la seva signatura de l'Estatut de Roma que instaura el TPI.	Amnistia Internacional i la Comissió de drets humans de la ONU denuncien la pràctica de detencions arbitràries, tortures, execucions extrajudicials. La Pena de mort és legal, i s'ha reinstaurat al 2004 després de tres anys de no ser utilitzada.
Militarització		
Despesa militar/PIB: (2002)	7,70%	-
Embargaments d'armes:	Cap embargament (Israel rep ajuda militar dels EUA)	Cap embargament d'armes
Soldats sobre la població total:	2,72%	0,88%
Nens i nenes soldat:	L'Exèrcit recluta a menors.	Per part dels grups armats.

Font: Escola de Cultura de Pau, Universitat Autònoma de Barcelona.

4.1.6. La Comunitat Internacional

Durant la creació de l'ANP, els països formants de la ONU van implicar-se econòmicament amb el poble palestí, creant una xarxa de cooperació amb les institucions palestines sota la supervisió del Banc Mundial, on s'havia d'acabar donant 1,2 bilions de dòlars a l'ANP durant els 3 primers anys a partir de 1997 que havien de destinar-se: *50% para la reconstrucción de la infraestructura; el 25% para el sector privado; 19% para la ANP; el 6% para apoyo técnico. De estos fondos, el 59% debería ser destinado a Cisjordania y el 41% a la franja de Gaza* (Nassar i Ibrahim: 45). La majoria dels països no van acomplir amb aquests acords, exceptuan Japó, Dinamarca i Brunei que ho van fer al 100%, i altres països com Alemanya (60'3%), Noruega (59,8%), Kuwait (96%), Qatar (83%), i els EUA, Arabia Saudí, Suècia i França que no van donar més del 45%. La Comissió Europea va donar el 64% i el Banc Mundial un 35'9% respecte el total pactat.

Aquests diners, segons afirmen Nassar i Ibahim, *han sido destinados para cubrir el déficit y pagar programas de emergencia social. Al mismo tiempo, el coste de las subvenciones para la Administración ha alcanzado el 5% de la subvención total internacional y el coste para apoyo técnico ha llegado al 17%* (Nassar i Ibrahim 46).

4.1.6.1. Nacions Unides

L'Assemblea General de les Nacions Unides ha elaborat i donat suport a nombroses resolucions en favor dels drets de la població palestina, però no ha estat fins l'any 2011 que aquest òrgan ha atorgat l'estatus d'Estat membre a l'Assemblea a Palestina; fins el moment, tenia la categoria d'Estat Observador, cosa que no permetia exercir ni veu ni vot a l'organisme internacional, igual que no permetia la denúncia d'incompliment de les resolucions de la ONU per part de qualsevol estat o nació sobre el seu territori. S'han emès més de 40 resolucions sobre el conflicte palestí-israelià, totes elles incompletes per l'Estat d'Israel, de les quals en destaco:

- Assemblea General
 - 181, Pla de partició de Palestina
 - 194, Dret de retorn dels refugiats i dret a indemnització
 - 2443, Respecte als Drets Humans en els Territoris Palestins Ocupats
 - 2649, Sobre l'autodeterminació del poble palestí
 - 3175, Accés als recursos naturals
 - 43/177, Reconeixement de l'Estat Palestí i dret de sobirania
 - 10/13 (ES), Es demana la paralització de la construcció del Mur de Separació i l'enrunament del construït amb un marge d'un mes
- Consell de Seguretat
 - 338, Exigència d'un immediat alto al foc i compliment de la resolució 242 (requeriment a les parts

d'una solució al conflicte negociada)

- 1397, Es demana aturar la construcció del Mur de Separació

Tanmateix, destacar que el Consell de Seguretat de la ONU pot donar suport o vetar qualsevol resolució que es vulgui presentar a l'Assemblea General de l'ONU. L'aliança entre els EUA i Israel en el mapa internacional fa que els Estats Units utilitzin el dret de vet en el Consell, sempre i quan es faci referència a assumptes que tinguin a veure amb l'Orient Mitjà, on es troba el conflicte israelià-palestí. De manera paradoxal, els EUA sempre han adquirit la postura de “mediador” en els conflictes d'aquesta zona.

L'ONU ha d'assumir el seu paper de pacificador i mediador en els conflictes internacionals, entre les nacions i apostar per la creació d'una cultura de pau i justícia de manera decisiva, especialment en aquest context. És per aquest motiu que es va crear la UNRWA (1949), l'Agència de les Nacions Unides destinada a donar suport als Refugiats Palestins.

4.2. El Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins

Després dels acords d'Oslo de 1993 entre la OLP i Israel, les responsabilitats civils van passar sota el control de l'ANP, iniciant-se el procés de creació dels cossos i ministeris necessaris pel funcionament de la recent autoritat. Un any més tard, al 1994, la ANP pren la responsabilitat total del sistema educatiu, creant el Ministeri d'Educació i Educació Superior. L'any 1996, aquest Ministeri es va dividir en dues estratègies ministerials: Educació i Educació Superior (a partir d'ara, MoE), ambdós supervisats per la figura d'un sol ministre.

Per primera vegada, es pot considerar que el poble palestí té autoritat i responsabilitat plena sobre l'educació de la seva població. És arrel d'aquesta decisió que es comença a treballar per l'educació popular, l'educació per a persones adultes i el disseny del Currículum Educatiu Palestí. És interessant destacar que la visió que té el MoE sobre l'educació *is a human right, citizenship education, education tool for social and economic development on going process and renewed* (pàgina web del MoE).

Fins l'actualitat, el MoE ha estat dirigit per diferents ministres d'Educació:

- Hanan Ashrawi, del partit independent, durant el període de 1996 fins 2006
- Nasser al-Shaer, del partit de Hamàs, del març de 2006 fins al juny de 2007 (va ser arrestat per Israel dues vegades per formar part de l'organització de Hamàs)
- Lamis Al Alami, del partit independent, del juny de 2007 fins l'actualitat.

4.2.1. Antecedents

Els palestins mai havien pogut controlar, administrar, executar ni avaluar el seu sistema educatiu, ja que des de l'arribada de l'Imperi Otomà a la regió, sempre ha estat un territori administrat per països estrangers. L'educació formal moderna als Territoris Autònoms Palestins *surgió de una reacción a los intentos otomanos de promover e imponer la cultura turca. Más tarde, durante el mandato británico, la expansión de la educación formal vino en respuesta a la necesidad británica de funcionarios civiles* (Assaf (1997): 48). D'aquesta manera, la percepció de l'educació s'anava encarant com el mitjà per assolir feina que proporcionés ingressos fixes i estables, millorant la qualitat de vida de les persones.

Amb la retirada d'Anglaterra de la regió, el control administratiu de l'educació en el territori es va repartir entre:

- Egipte, que controlava la Franja de Gaza
- Jordània, que controlava Cisjordània
- Israel, que al 1948 es va fundar com a Estat i va controlar les zones on tenia accés. Al 1967, va envair la Franja de Gaza i Cisjordània i va prendre l'administració educativa dels territoris.
- UNRWA, que va crear i gestionar institucions educatives en ens camps de refugiats a la Franja de Gaza, Cisjordània, al Líban, Síria i Jordània.
- Entitats privades, que s'autogestionaven les seves institucions escolars.

Durant l'ocupació d'Israel sobre els Territoris Autònoms Palestins (1967-1994), l'administració educativa es va centralitzar; Israel controlava tots els poders administratius i decisoris, incloent la contractació i acomiadament dels professors (suspensions laborals, sous, formació...), currículum, llibres de text, etc. que passaven una forta censura abans de portar-se a la pràctica. Aquest control estava sotmès a ordres militars que donaven el poder i autoritat educativa al govern militar israelià que tancava arbitràriament institucions educatives, imposava mètodes, metodologies i continguts educatius i expedia els permisos de funcionament de les escoles; un exemple d'aquestes ordres militars són 854/1980 a Cisjordània i les 378/1970, 538/1976, 5740/198 i 5741/1980 a la Franja de Gaza.

En el període de la Intifada (1987-2000), Assaf anomena *castigo colectivo* (Assaf (1997): 50) les actuacions que des d'Israel es van portar a terme vers el sistema educatiu: empresonament i detencions d'estudiants i professors, bloqueig econòmic del sistema educatiu (dotació pressupostària mínima) i tancament d'institucions escolars (escoles, instituts i universitats). Això es pot interpretar com *la expresión de una política de ignorancia forzosa (...) cuyo propósito era coaccionar a los palestinos para que cesaran su levantamiento* (Assaf (1997): 50). Davant aquesta situació de l'educació pública, els palestins van promoure alternatives d'educació: van crear-se comunitats que desenvolupaven la seva escola, que va ser censurada i penada

il·legalment.

Es calcula que l'any 1993 a Palestina vivien aproximadament 2 milions de persones, de les quals entre el 35 i el 40% de la població treballava o rebia directament els serveis educatius. L'any següent, amb la firma de la "Declaració de principis" entre l'OLP i Israel (13 de setembre de 1993) es va començar a planificar la restauració del sistema educatiu, que no va ser efectiva fins l'agost de 1994, quan es va crear el Ministeri d'Educació de Palestina: per primera vegada, els palestins i palestines tenien el seu propi ministeri que gestionava l'educació infantil, bàsica, secundària i superior. Cal destacar que es va mantenir durant el curs 1994-1995 l'estructura i gestió del sistema educatiu anterior per insuficiència de temps per establir els canvis que proposava tant el MoE com l'ANP. Al llarg d'aquell curs es van fer nombrosos estudis i recollida de dades dels models d'ensenyament-aprenentatge per millorar el procés de deteriorament qualitatiu que havia patit el sistema educatiu a Palestina des de l'ocupació de la regió per part d'Israel.

4.2.2. Importància de l'educació als Territoris Autònoms Palestins

Segons I. Battistoni, entre 1987 i 1992 (durant la primera Intifada), *la instrucció pública era considerada incluso ilegal por la autoridad israelí* (pàgina web Mundo Árabe). En la mateixa línia es manifesten E. Morin, S. Nair i D. Sallenave, afirmant que *et pourtant Sharon a prétendu lutter pour la survie d'Israël en opprimant et asphyxiant la population palestinienne, en détruisant des écoles, archives, cadastres en éventrant de maisons* (Morin, E.; S. Nair; Sallenave, D. (2002): 1). És per tant important destacar la creació i estructuració dels Ministeris d'Educació a Palestina, en tant que es considera que l'educació és un factor d'emancipació i alliberació de les persones que viuen en aquest territori i per tant, ha d'oferir coneixements, tècniques i valors per a la producció de riquesa humana i econòmica a nivell individual i nacional.

En els Territoris Autònoms Palestins, *consideran la inversión en educación como una responsabilidad primordial de la familia y de la nación, ya que para ellos el desarrollo de los recursos humanos es su principal fuente de riqueza* (Mahshi (1998): 74). Això es justifica per diferents actes, entre d'altres:

- Aquells que van poder-se guanyar la vida de manera digne després de l'ocupació israeliana van ser les persones que havien rebut algun tipus d'educació/instrucció; la resta, havia de dependre d'ajudes econòmiques externes.
- La majoria de palestins que vivien en camps de refugiats i tenien cert nivell educatiu van obtenir feina i traslladar-se a altres indrets, millorant la seva qualitat de vida
- Consideren que aquelles persones amb estudis poden exposar la seva causa en cercles internacionals i competir amb els seus enemics; l'educació permet conservar l'herència cultural.

D'aquesta manera, es pot entendre que l'Educació es considerada com una inversió de futur en i per aquest territori i els seus individus, ajudant al creixement econòmic de la regió i al desenvolupament humà dels seus habitants. S'entén, tal com K. Mahshi afirma, que

la educación constituye un sector muy amplio y debería cubrir las necesidades de una parte significativa de la población. Un factor decisivo en el grado de productividad que puede alcanzar un individuo y en la construcción de una sociedad democrática, cultural y económicamente avanzada (...). Si la calidad y la atención que recibe la educación no són las adecuadas, las consecuencias serían muy graves para el futuro desarrollo de Palestina (Mahshi (1998): 76).

De la mateixa manera, B. Whitaker afirma que *mass education in Arab state-run schools developed mainly in the latter half of the twentieth century and generally had two main objectives: to combat illiteracy and inculcate a sense of national identity (Whitaker: 22).*

4.2.3. Administració

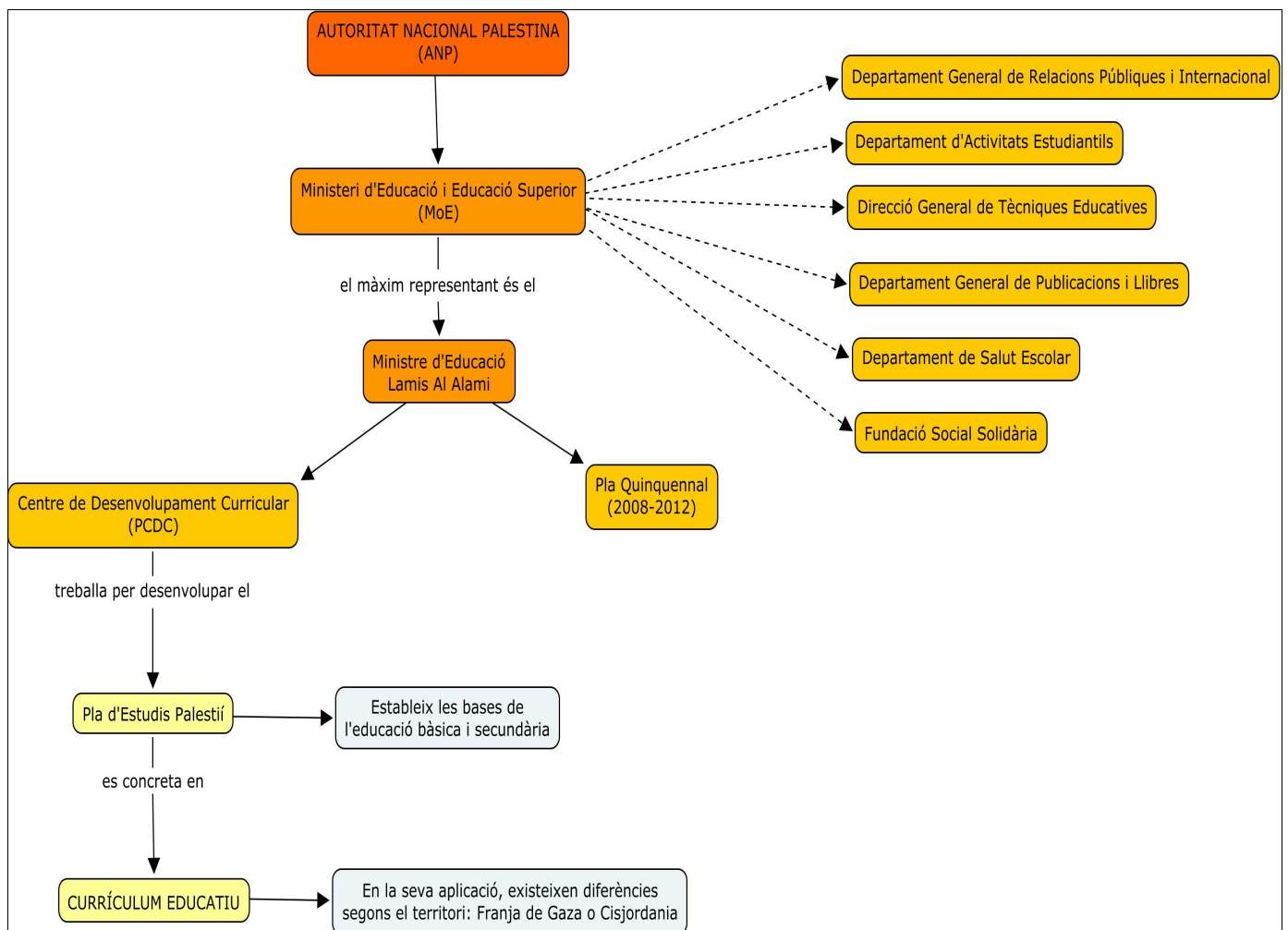
El MoE es proposa la *creation of Palestinian man and proud of this religion and nationality and Arab and Islamic culture, and contribute to the Renaissance society, seeking knowledge, creativity and interact positively with the requirements of scientific and technological development and competitive scientific and practical* (pàgina web del MoE). Per assolir-ho, els seus **objectius generals** són:

- Promoure l'accessibilitat a l'escolarització: construcció i rehabilitació d'infraestructures escolars
- Millorar la qualitat i eficàcia de l'educació: formació del professorat, diversificació de l'educació secundària, creació de materials educatius...
- Potenciar la igualtat d'oportunitats, en especial sobre els col·lectius de dones, població rural i població marginal
- Planificar, mesurar i administrar el sistema escolar
- Apostar per la pau i preparar a la població per a que, al futur, mantinguin relacions i lligams de cooperació internacionals
- Promocionar la cohesió social i nacional dels grups territorials que conformen Palestina: integrar les diferents àrees geogràfiques i unificar-les en una sola cultura palestina

Les **funcions** que assumeixen el Ministeri d'Educació i el Ministeri d'Educació Superiors són:

- Gestió plena del sector educatiu, incloent l'àmbit estatal, privat i suport de l'UNRWA
- Responsabilitat de l'estructura de tots els nivells educatius: des d'infantil fins la post-secundària
- Establiment de polítiques, lleis i administració del sector educatiu
- Capacitació per crear i mantenir registres i estadístiques sobre la població estudiantil
- Expedició titulacions, certificats, llicències i documents
- Negociació amb altres Estats i organitzacions internacionals sobre convenis i acords econòmics que contribueixin al desenvolupament de l'Educació

El MoE, en termes del sistema educatiu, s'estructura de la següent manera:

Font: Elaboració pròpia.

A un nivell de concreció més elevat, el MoE desenvolupa plans quinquennals de treball específic. Actualment, s'està executant el **segon pla quinquennal** (2008-2012) que treballa per a la reconstrucció de l'educació, que es considera destrossada, deteriorada i abandonada per l'ocupació i el atac de l'Estat d'Israel, a fi de donar-li una concepció comprensiva i integral per al desenvolupament de les persones. El seu objectiu és promocionar una educació de qualitat que treballi per relacionar les necessitats educatives amb les necessitats econòmiques i socials del país. Per assolir-ho, es proposen treballar-ho als diferents nivells educatius que impulsen des del MoE: educació infantil, educació bàsica/elemental, educació secundària, educació informal, educació d'adults i educació permanent. D'aquesta manera, els seus **objectius específics** establerts en el pla quinquennal 2008-2012 són:

- Promoure l'accés universal a l'educació: incrementar el número d'estudiants, incloent aquells que tenen discapacitats psíquiques o trastorns psicològics i sectors discriminats, com les dones o minories ètniques/població rural; desenvolupar oportunitats en l'educació no formal (alakhmal); i promocionar l'educació a la ciutat de Jerusalem.
- Potenciar l'educació i l'aprenentatge de qualitat: revisar el desenvolupament de currículum d'educació formal i no formal; potenciar el coneixement científic i tecnològic; millorar l'avaluació del sistema educatiu
- Augmentar el finançament del sistema educatiu i millorar l'administració educativa: augmentar competències del personal del sistema educatiu, augmentar el finançament MoE i la societat civil, augmentar el finançament i enfortir, administrativament, tots els nivells educatius

4.2.4. Centre de Desenvolupament Curricular

L'ANP va crear aquest organisme amb els objectius de promocionar i estructurar el currículum d'educació bàsica/elemental i secundària per seccions i cursos com a part de *l'esforç nacional palestí per millorar el sistema educatiu palestí* (pàgina web del MoE). Durant el procés de creació i definició de les bases, el PCDC va rebre suport econòmic i tècnic per part del govern d'Itàlia i de la UNESCO.

Per tant, la missió del Centre de Desenvolupament Curricular (PCDC) és desenvolupar un pla d'estudis que respongui a les necessitats, a les noves circumstàncies i als valors socials i morals del poble palestí, construint un currículum educatiu que reflecteixi les necessitats de la població a fi d'unificar la societat palestina a través del sistema escolar.

Les accions del Centre de Desenvolupament Curricular van iniciar-se el 1998, que estan supervisades per un comitè d'alt nivell ministerial encapçalat pel ministre d'Educació i Educació Superior; aquest comitè designa

diferents comissions per a que desenvolupin les diferents parts de Pla Curricular. El PCDC, organitzativament, té un director general que supervisa els diferents departaments de treball (ciència, humanitats i tècnic/productiu).

El PCDC té diferents objectius, que es poden establir en:

- Promoure la unitat nacional: desenvolupar recursos humans, accelerar el creixement econòmic de la nació i fomentar valors morals, ètics i espirituals
- Promoure, a nivell regional i internacional, la comprensió del món àrab: cooperació i llibertat, potenciar la pau i la justícia, la democràcia i els drets humans en respecte a altres cultures i creences religioses
- Desenvolupar la comprensió social de l'entorn natural: responsabilitat cívica i ciutadana, apreciació artística i cultural, habilitats socials, i treballar per a la salut física i mental de la població
- Desenvolupar la formació acadèmica i/o professional a fi de desenvolupar el potencial dels individus, incloent aquells amb necessitats especials d'aprenentatge
- Fomentar el benestar de l'alumne: respecte a la diversitat cultural i espiritual
- Elaborar i publicar estudis socioeducatius i culturals: crear llibres de text
- Crear un calendari acadèmic amb 210 dies lectius; la durada de les classes és de 45 minuts per a tots els cursos

4.2.4.1. Pla d'estudis palestí

El pla d'estudis palestí es basa en l'ensenyament general de la filosofia de la societat àrab palestina als diferents nivells del sistema educatiu. Els principis generals sobre els que es desenvolupa aquest pla d'estudis estan derivats del patrimoni històric i geogràfic de la regió, de la religió, de la Declaració d'Independència Palestina (Palestina és la pàtria permanent per a tots els i les palestines siguin on siguin en el temps i l'espai), de la Conferència Islàmica (cultura, doctrina i afiliació a l'islam) i de les ambicions per al futur de la població palestina, concretant-se a través de l'educació com a motor de desenvolupament de la societat en els següents punts:

- Palestina és un Estat democràtic amb un sistema parlamentari que treballa per a la seva societat
- El poble palestí és una part integral de la nació àrab
- La justícia social, la igualtat d'oportunitats i l'accés universal a l'aprenentatge són característiques invulnerables per cap discriminació de raça, religió, color o sexe

- L'Educació té un paper vital en el desenvolupament social i econòmic en el context del món àrab i del món en general

Amb aquesta base, els objectius generals que el sector de l'Educació ha de desenvolupar a tots els seus nivells a través del Pla d'Estudis Palestí són:

1. Aconseguir l'accés per a tothom a l'educació bàsica (fins al 10é curs)
2. Desenvolupar coneixements i habilitats necessàries per a la població per a que sigui activa i participativa en la societat moderna (destacant l'aprenentatge de llengües, matemàtiques, ciència i tecnologia i potenciant el pensament crític i la resolució de conflictes)
3. Fomentar la diversitat en l'educació secundària, ampliant el seu accés per a que, com a mínim, el 70% dels i les estudiants potencials assoleixin el 12é curs amb èxit
4. Erradicar l'analfabetisme, ampliant l'oferta d'educació no formal
5. Augmentar els recursos humans en les diferents especialitzacions educatives
6. Potenciar una nova concepció de l'educació bàsica a través dels llibres de text
7. Millorar l'eficiència del procés educatiu, donant especial atenció a la comunitat docent, a l'escola i al medi ambient
8. Millorar les aptituds i la situació professional dels docents a través de la seva formació
9. Introduir programes especials per fer front a les característiques dels alumnes amb necessitats educatives especials

Aquests objectius es sustenten per la concepció de l'educació que es vol treballar en aquest pla: *formar una societat unificada moderna contemporània capaç de fer front i adaptar-se a les circumstàncies canviants i potenciant el seu llançament cap a altres societats i nacions en termes d'igualtat i independència* (Pla d'Estudis del PCDC (1998): 12). Aquesta concepció, amb l'exposició dels objectius conseqüents es plasmen en el currículum educatiu palestí.

4.2.4.2. Currículum educatiu palestí

Els principis generals del currículum educatiu palestí estan basats en el document de la Declaració de la Independència de Palestina, alhora que es converteix en la estratègia educativa d'aquesta nació. Per tant, les característiques generals del currículum educatiu palestí i que es contemplen en tots els seus desplegaments

a qualsevol nivell del sistema educatiu de Palestina són:

- **Identitat d'un poble.** La preservació de la identitat nacional palestina és una evidència de l'existència d'aquest poble i garantia de supervivència per al futur.
 - Potenciar la reconstrucció i restabliment d'una societat unificada en l'aspiració com a nació
 - Reflectir el caràcter intel·lectual, cultural i geogràfic de la nació palestina
- **Cultura àrab-islàmica.** La base intel·lectual i moral del currículum és la religió islàmica.
 - Es considera Palestina com una regió de rellevància religiosa, on els seus habitants s'han adaptat al llarg de la història als models de vida (capacitat de respectar l'altre).
 - Es considera que la identitat palestina està profundament arrelada en la fe àrab-islàmica, que li ha permès crear un marc de referència cultural i social
 - La Declaració d'Independència de Palestina especifica que Palestina és un estat àrab i no pot separar-se de la nació àrab assimilat en la seva tradició, civilització, cultura i en l'ambició dels objectius de llibertat, emancipació, desenvolupament, democràcia i unitat.
- **Unitat dels països.** La dimensió social de Palestina inclou el contacte permanent amb altres nacions i per tant, cal treballar per potenciar els valors de llibertat, independència; actuant de manera constructiva i participant en el desenvolupament d'idees humanes.
 - L'objectiu de la nació és construir una societat palestina respectant les seves arrels nacionalistes àrabs.
- **Participació social.** Es potencia la integritat i la resposta a les necessitats de tots els individus.

Totes aquestes característiques es plasmen, de manera transversal, en les diferents etapes educatives del sistema educatiu palestí. Tanmateix, des del MoE s'afirma que

el pla d'estudis palestí es distingeix per ser selectius en diversos camps del coneixement, la cultura i les ciències, amb especial èmfasi i enfocament en la tecnologia, l'ecologia, demografia i la seva relació amb el desenvolupament i creixement social. Totes les branques de la cultura i el coneixement s'introdueixen als estudiants de manera que evitin la predicació i recitar, ja que són inútils en la producció o la construcció del personatge capaç de d'utilitzar el pensament crític en la investigació científica, anàlisi i aplicació (Pla d'Estudis del Centre de Desenvolupament Palestí (1998): 15).

A un nivell de concreció curricular més específic, el currículum educatiu de Palestina es basa en:

- Ús de la llengua àrab com a llengua vehicular: educació formal, educació no formal, mitjans de comunicació, transmissió d'idees.
- Domini de llengües estrangeres (en especial, la llengua anglesa): contacte amb altres nacions i cultures i poder-lo mantenir.
- Potenciar el coneixement i desenvolupament de coneixements i habilitats referents a les ciències pures, les matemàtiques i la tecnologia
- Desenvolupar capacitats artístiques i literàries d'expressió i comprensió
- Estudiar la religió islàmica, les ciències socials, economia i l'educació Nacional
- Treballar la salut dels infants i joves a través de l'Educació Física
- Oferir formació professional

Destacar, però, que existeixen diferències en l'aplicació del currículum:

- Franja de Gaza. Dins les ciències socials, es treballen les matèries de filosofia, lògica, psicologia i economia (Cisjordània són assignatures independents de secundària)
- Cisjordània. Dins les matemàtiques, s'imparteix l'estadística (a Gaza, és una assignatura independent)

4.2.5. Estructura i funcionament del Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins

És interessant esmentar que fins la creació del MoE, el sistema educatiu palestí estava dividit en dos: els territoris de Cisjordània seguien les estructures educatives de Jordània mentre que la Franja de Gaza s'establia segons els paràmetres del sistema educatiu egipci -com ja s'ha esmentat al llarg del treball. L'ocupació israeliana no va invertir en Educació més enllà de la censura i abandonament dels afers educatius i, per tant, va mantenir aquests sistemes educatius diferenciats. Actualment, el sistema educatiu formal de Palestina s'ha unificat i té l'objectiu d'establir un caràcter palestí en tots els seus nivells i està format per diferents tipologies d'escoles; segons l'Oficina Central Palestina d'Estadística a la Franja de Gaza i Cisjordània es podia establir l'any 2010:

- **Escoles i instituts/acadèmies públiques** que estan supervisades pel MoE. Aquestes estan dividides

entre Escoles d'Educació Bàsica (d'entre els graus 1 i 10) i Educació Secundària (contemplant els graus 11 i 12). El seu total era de 1.557 escoles públiques, amb aproximadament 711 mil alumnes. Suposen un 81% a Cisjordània i un 19% a la Franja de Gaza de l'oferta educativa total.

El preu de la matrícula anual és de 50NIS (10 €)

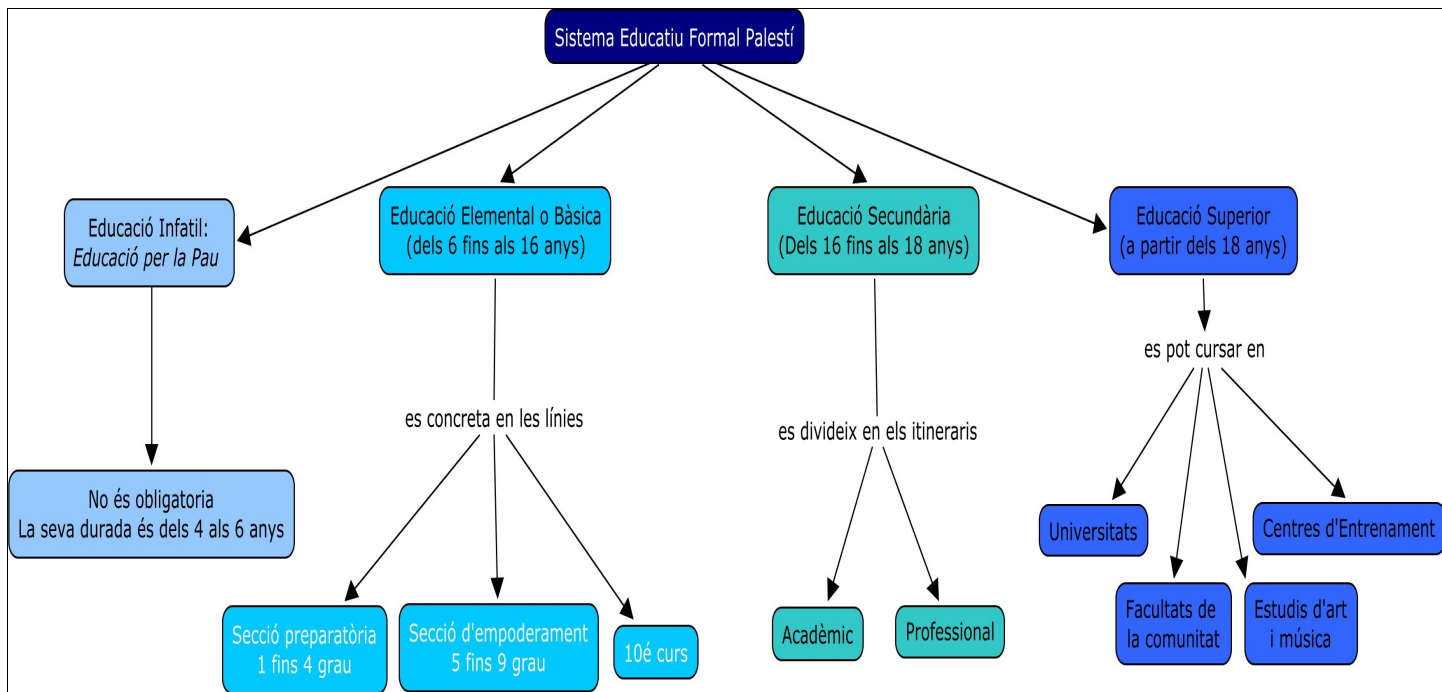
- **Escoles i instituts/acadèmies del UNRWA** (Departament d'Educació de l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats Palestins), que ofereixen només l'Educació Bàsica. Hi havien 272 escoles supervisades per aquest organisme, oferint servei a aproximadament 253 mil alumnes; des de l'UNRWA es treballa amb escoles segregades per sexes. Representen un 35% de les escoles a Cisjordània i un 65% a la Franja de Gaza. Segueixen les directrius educatives del MoE.

El preu de la matrícula anual és de 5NIS (1 €).

- **Escoles i instituts/acadèmies privades** que són supervisades per institucions islàmiques i/o cristianes, o per organitzacions comercials. El total d'aquestes escoles l'any 2010 era de 253, amb una aproximació de 59 mil alumnes. La seva gran majoria, un 90% es troben a Cisjordània, mentre que el 10% restant està situat a la Franja de Gaza. Val a dir que aquestes escoles representen un 12% del total d'escoles de la regió, i es troben, principalment, a les zones centrals de Cisjordània: Jerusalem, Ramallah, Betlem i Jericó.

El preu de la matrícula anual varia en funció de cada escola, i serveix per cobrir les despeses de l'escola com el transport privat, mantenir una ràtio d'1 professor per 20 alumnes...

És del MoE la responsabilitat última de supervisar i executar els plans d'estudis dins el sistema educatiu de Palestina, i que l'estructura per etapes i seccions s'assoleixi. El següent gràfic mostra, de manera general, l'organització del sistema educatiu formal palestí:

Font: Elaboració pròpia.

4.5.5.1. Educació Infantil

L'Educació Infantil als Territoris Autònoms Palestins rep el pseudònim d'Educació per la Pau i s'estructura en un sol nivell: pre-escolar (kindergarten) que inclou infants a partir de 4 anys fins als 5 anys i 6 mesos.

És una etapa d'assistència no obligatòria. L'any 1998, segons el MoE, hi havia un total de 754 escoles bressol que oferien educació a 60.394 infants en un total de 2.194 aules, dirigides per 2.506 professors. Segons l'Oficina Central Palestina d'Estadística, actualment les dades de les escoles bressol són:

- El curs 2007/2008 existien un total de 972 jardins d'infància que acollien un total de 84.289 infants
- A Cisjordània el curs 2008/2009, el total de jardins d'infància era de 731 que donaven servei a un total de 56.728 nenes i nens
- A la Franja e Gaza el curs 2007/2008 hi havien 260 jardins d'infància que donaven servei a un total de 28.219 infants.

4.5.5.2. Educació Primària

L'Educació Primària o Elemental als Territoris Autònoms Palestins és bàsica, obligatòria i gratuïta per a tota la població. S'inicia quan els infants tenen 5 anys i 6 mesos i s'allarga per 10 anys, establint per cada any un curs o grau escolar, amb possibilitats de repetir curs si es considera no apte o no capacitat (han d'haver superat el 50% de matèries al final de cada curs i secció). Els cursos escolars tenen una durada de 9 mesos (iniciant-se al setembre i finalitzant al juny) seccionats en dos semestres. Els i les alumnes fan 6 sessions al

dia, amb una durada de 40 minuts; entre sessions, disposen de 5 minuts de descans tot i que també tenen un descans de 20 minuts a mig matí. L'horari és de 8h del matí fins a 12,45h de diumenge a dijous.

L'Educació primària s'imparteix en escoles, que estan sota el control del MoE, d'àmbit públic, privat o de l'UNRWA. Segons el MoE, *the textbooks and teacher guides are a fundamental pillar in the process of teaching and learning* (pàgina web MoE). La creació dels llibres de text es porta a terme per especialistes en educació i en la matèria corresponent (PCDC) i s'estructuren per a ser treballats durant diversos cursos.

4.5.5.2.1. El currículum educatiu a l'educació bàsica pública

Les línies generals del **currículum** d'educació primària del sistema educatiu Palestí:

Curs	Secció	Matèries
1	Educació preparatòria	Llengua àrab, Llengua estrangera (anglès), Religió islàmica, Ciències generals, Matemàtiques, Educació Nacional, Arts i Oficis, Educació física i Educació Cívica
2		
3		
4		
5	Etapla d'empoderament	Segona llengua estrangera (francès en algunes escoles)
6		Tecnologia i Ciències aplicades
7		
8		
9		
Matèries generals de la secció		Religió islàmica, llengües (àrab i anglès), Matemàtiques, Ciències generals, Educació Nacional, Arts i Oficis, Educació Cívica, Educació Física
10	10é curs	És un curs preliminar per als graus de l'etapa de secundària: tercera llengua i economia domèstica

Font: Elaboració pròpia.

- **Educació preparatòria**

En aquesta etapa, s'imparteixen un total de 30 classes per setmana en els 4 cursos, de les quals 27 són impartides per un mateix tutor/a (excepte anglès, esport i art, en el cas que l'escola disposi d'especialistes). Aquestes lliçons es reparteixen segons: àrab 8 hores/setmana, matemàtiques 5 h/set, anglès 3 h/set, educació nacional 2 h/set (inclou Història i Geografia), educació civil 1 h/set, religió 3 h/set, ciències generals (naturals i socials) 4h/set, arts 2 h/set i educació física 2 h/set. Cal destacar que:

- S'introdueix l'anglès com a segona llengua i s'imparteix tres classes a la setmana.
- L'Educació Cívica es considera complementària i treballa continguts com: interacció i convivència amb l'altre, medi ambient i ecologia, ús responsable dels recursos naturals i drets i deures de la

ciutadania.

- L'assignatura de religió es basa en l'estudi de l'Alcorà i la història de l'islam.

- **8é curs**

En les escoles de la UNRWA, en aquest curs els i les alumnes poden escollir canviar d'escola per especialitzar-se en arts i oficis. Per fer-ho, han de poder assumir anar fins als edificis de la UNRWA a Qalandia.

- **10é curs**

En aquest curs, els estudiants tenen l'oportunitat d'escollir, d'acord amb les seves habilitats, interessos i desitjos, l'itinerari acadèmic i/o formatiu que volen realitzar a secundària: formació acadèmica o formació tècnica, a més de les matèries generals de l'etapa i les específiques del curs (economia domèstica i tercera llengua).

- Els **ítems d'avaluació** dels alumnes no es basa en exàmens (ja que són inexistents en aquesta etapa) però s'expressa el nivell de reconeixement acadèmic dels estudiants per puntuació de diferents activitats. Aquestes puntuacions valoren les habilitats, els talents i l'actitud de l'alumnat a través de les observacions dels i les mestres: Excel·lent: 90-100 punts; Notable: 80-89 punts; Bé: 60-79 punts; Aprovat: 50-59 punts; Suspès: menys de 49 punts.

4.5.5.3. Educació Secundària

L'educació Secundària als Territoris Autònoms Palestins s'inicia als 16 anys i s'estructura en dos itineraris concrets: l'acadèmic i el professional. L'horari de les "High Schools" és de 8h del matí fins a 13,30h, on els i les alumnes assisteixen a 7 lliçons al dia. Quan finalitzen aquesta etapa, poden accedir a estudis superiors.

- L'**itinerari acadèmic** contempla dues línies de coneixement estructurada en dos cursos escolars: línia científica i línia humanística. Aquests cursos s'imparteixen en Acadèmies d'Educació Secundària i donen accés a la universitat, un cop havent superat el curs final (Tawjihi) i l'examen general de secundària .
- L'**itinerari professional**, amb una durada de dos anys, està dividit en 5 branques de coneixement:

industrial, comercial, agricultura, turisme i economia domèstica. En aquests estudis, s'ofereixen teoria especialitzada en la matèria i pràctiques o entrenaments especialitzats. Aquest curs permet als alumnes entrar en les facultats de la comunitat o escoles especialitzades, un cop han fet l'examen general de secundària.

4.5.5.3.1. El currículum de l'educació secundària palestina

Curs	Secció	Etapa	Matèries
(w1) XI	Científic	Educació secundària acadèmica	Religió islàmica, llengües (àrab i anglès), Matemàtiques, Tecnologia i Ciències aplicades, Ciències (química, biologia i física), Arts i Oficis i Educació Física
(w2) XII			
(w1) XI	Humanitats		Religió islàmica, llengües (àrab i anglès), Matemàtiques, Temes literaris, Ciències socials (economia i gestió, història i geografia), Arts i Oficis i Educació Física
(w2) XII			
(w1) XI	Industrial	Educació secundària professional	Indústria de la ciència i formació pràctica
(w2) XII			
(w1) XI	Agricultura		Formació pràctica especialitzada
(w2) XII			
(w1) XI	Comercial		Ocupació i formació pràctica
(w2) XII			
(w1) XI	Turisme		Ciència hotel i formació pràctica
(w2) XII			
(w1) XI	Economia domèstica		Ciències administratives i finances
(w2) XII			

Font: Elaboració pròpia.

Els cursos d'Educació Secundària també s'estructuren per anys escolars (de setembre fins a juny) dividits en 2 semestres. L'**avaluació dels coneixements** s'estructura igual en ambdós semestres segons:

- 20% del total prové del període d'exàmens mensuals
- 30% del total correspon a un examen a mig semestre
- 10% a activitats o exercicis
- 40% a un examen final

Les **puntuacions** que obtenen s'estructuren -i són similars a les d'educació primària- segons:

- Excel·lent: 90-100 punts; Notable Alt: 80-89 punts; Notable: 70-79 punts; Bé: 60-69 punts; Aprovat: 50-59 punts; Suspès: menys de 49 punts

Un cop superats els dos cursos d'educació secundària (Tawjihi), des del centre es trameta un certificat que demostra que s'ha completat tot el circuit educatiu obligatori amb èxit. Un cop superat aquest tràmit, i en qualsevol de les línies d'estudi, tenen l'opció d'examinar-se amb una prova general de coneixements que els dóna accés als estudis superiors impartits en facultats de la comunitat, instituts/escoles especialitzades i a la universitat. Aquest examen avalua als alumnes en diferents matèries i amb diferents puntuacions per ser aprovats:

- educació islàmica, amb 50 punts sobre 100
- llengua àrab, amb 100 punts sobre 200
- matemàtiques, amb 75 punts sobre 150
- llengua anglesa, amb 75 punts sobre 150
- dos concretes d'itinerari (científic o humanitats), que s'han d'aprovar amb un 50 punts sobre 100 cadascuna

El MoE és l'única autoritat amb competència per atorgar aquest certificat. Tot i això, cada universitat elabora la seva pròpia prova d'accés, justificant-se com que a cada universitat l'organització i les assignatures són diferents.

4.5.5.4. Educació Superior

Al maig de 2005, segons l'Oficina Central Palestina d'Estadística, 138.139 estudiants estaven matriculats en educació superior, repartits entre els diferents espais que es troben als Territoris Autònoms Palestins:

- el 6'5% estan en escoles superiors de comunitats (privades, públiques i/o religioses)
- el 4'4% en escoles superiors universitàries
- el 33'6% es van matricular a la Universitat Oberta Al-Quds
- el 55'5% en altres universitats o facultats de comunitats

Els palestins consideren l'educació superior com *centros para la lucha política y la resistencia nacional* (Assaf (1997): 54). Són institucions independents que, tot i estar sota domini israelià, gaudeixen de més autonomia que les escoles i instituts en quan a programes acadèmics, selecció del personal, gestió del currículum i materials didàctics, etc. Amb tot, destacar que l'ocupació també afecta als estudis universitaris, ja que *si no*

d'una manera directa, a causa del mur o d'un punt militar de control, pels obstacles que he esmentat: els problemes econòmics. Palestina és una regió agrícola i les famílies de molts estudiants viuen de la terra, per la qual cosa, si la confisquen, és impossible que puguin acabar els estudis (Campanya XPAA: 21).

Existeixen programes interuniversitaris i de cooperació, com el TOKTEN, PAZ i MEDCAMPUS, que contempen la mobilitat d'estudiants i professorat de Cisjordània a facultats d'universitats europees mentre els seus emplaçaments educatius estiguin tancats. Val a destacar que *los palestinos valoran en mucho la educación y cuentan con una de las tasas más altas de matriculación universitaria de todo el mundo árabe* (Mahshi (1998): 74). Existeixen un total d'11 universitats públiques als Territoris Autònoms Palestins. Hi ha un total de 13 infraestructures educatives superiors, com collages, universitats tècniques, universitats islàmiques i centres d'entrenament (aquests últims, segregats per sexes) en els Territoris Autònoms Palestins.

A nivell d'estudis d'arts i música, existeix 1 equipament nacional homologat amb titulació reglada. En quan a Instituts d'Investigació, estan actius l'Institut d'Investigació aplicada i Institut pels estudis de Palestina. Val a dir que ni a les universitats ni en aquests centres/instituts s'ofereixen Doctorats i, per obtenir-los, s'ha d'estudiar a les Universitats d'Israel o altres països.

4.6. Finançament del Sistema Educatiu

La inversió en Educació per part de l'ANP, encarregada de la gestió d'una part política dels Territoris Autònoms Palestins, és d'un 6% del PIB total, que en xifres es converteix en 767'4 milions de dòlars. A nivell comparatiu, el mateix any l'Estat espanyol va invertir un 4'95% del seu PIB en Educació, representant un total de 52.107'6 milions de dòlars.

Segons l'OIE, es recomana invertir un 6% del PIB en Educació i Palestina, i Palestina respecta aquest índex ja que destina 767'4 milions de dòlars, que representen un 6% del total del PIB anual.

4.7. Professorat

4.7.1. Formació del professorat

Abans de la creació del MoE, la formació del professorat era escassa i discreta; principalment, estava potenciada per organitzacions no governamentals i *en muchos casos se pedía a los profesores y directores que asistieran a cursos en la universidad Hebrea, aunque nunca se les permitió asistir a cursos similares en las universidades locales* (Assaf (1997): 50). El professorat palestí tenia dificultats per a formar-se dins i fora de la regió, ja que perdien la feina i el salari per falta de drets laborals com l'excedència per estudis-

La Formació del professorat s'imparteix en les universitats dins el territori palestí. És una formació superior que té una durada variable segons la tipologia d'estudi:

- Estudis de grau (de 4 anys): didàctica de llengua àrab, didàctica de llengua anglesa, didàctica de matemàtiques, didàctica de ciència i tecnologia, didàctica de religió, didàctica de ciències socials, psicologia escolar mestre d'educació elemental.
- Estudis de post-grau (de 2 anys més): currículum i metodologia (general i d'especialitzacions com llengua àrab, matemàtiques, ciència, llengua anglesa, tecnologia, religió i ciències socials), fonaments de l'educació i rehabilitació de la salut escolar.

Per la seva part, l'UNRWA a través del seu Institut d'Educació, ofereix cursos i formació per als docents. Aquesta formació s'encara a trobar solucions i estratègies que els mestres incorporin en la seva tasca diària per donar solució a les necessitats reals de la població. Aquesta formació s'encara a:

- Adaptar el currículum als canvis de la societat
- Proporcionar eines, estratègies i metodologies al professorat
- Millorar l'atenció psicològica a l'alumnat

Tanmateix, existeix el Teacher Creativity Center que ofereix formació al professorat respecte metodologies, recursos materials i continguts (posant èmfasi a la necessitat d'impulsar una educació cívica a tots els nivells del sistema educatiu palestí). Treballa conjuntament amb el MoE i l'UNRWA, i a més de treballar per la formació del professorat, aposta per la defensa dels drets dels docents i impulsa programes de treball amb les famílies.

4.7.2. Condicions de feina del professorat

L'accés a la plaça de mestre i/o professor públic, tant en les escoles del MoE com en les de l'UNRWA, es fa un concurs d'oposicions i mèrits dels candidats per a poder exercir. Aquest concurs d'oposicions consta d'una inscripció a llistes on, des d'allà, s'inicia el procés de selecció dels i les candidates; aquelles persones que estudien ciències tenen unes proves diferents a aquells que han estudiat l'itinerari d'humanitats en la carrera de magisteri. De la mateixa manera, l'examen és diferent per a homes i per a dones, igual que les puntuacions per a accedir a la feina (el nombre de dones és més elevat que el d'homes que volen ser mestres) ja que els homes aproven amb un 50% mentre que les dones ho fan amb un 70%. Ara bé, tots els i les candidates han de superar un examen escrit i un altre d'oral davant un tribunal especialista; si alguna de

les parts queda suspesa, s'ha de repetir tot el procés al següent any, amb la següent convocatòria.

Un cop superat les proves d'accés, el MoE gestiona les places a través d'una Oficina de Treball, que procura enviar als i a les mestres a escoles que no siguin de la mateixa ciutat ni barri d'on viu el o la mestre. Aquest sempre podrà demanar trasllat d'escola, amb un informe del director/a de la seva escola i de l'inspector tècnic de la seva zona.

Durant el primer any d'exercici, els i les mestres reben 4 inspeccions tècniques (supervisions) on se'ls avalua la feina i se'ls redacta un informe, on hi participa el director/a de l'escola i l'inspector/a, i inclouen aspectes com: preparació de les classes, relació amb l'alumnat, utilització de materials didàctics, etc. Un cop superat aquest primer any, del qual el mestre cobra 50% del sou, se'l considera funcionari i, anualment, rep 2 visites d'inspecció, que poden servir per expedientar al o la mestre i/o prendre mesures sancionades, si escau. L'edat de jubilació dels i les mestres és als 60 anys.

Per treballar per l'ANP:

- Es pot deixar la feina quan es vol pero no cobres atur
- Es pot deixar la feina per malaltia. Cobren el 70% del sou
- Exedencia per estudis, que et poden subvencionar de diferent manera (no donen diners, donen diners pels estudis, o beca d'estudis mes despeses) depenent dels estudis i dels objectius-resultats que puguin beneficiar a l'entorn i a la persona
- Quan es treballen 20 anys, es pot cobrar atur-jubilacio al 100%
- Als 50 anys pots pre-jubilar-te per motius medicos. L'atur o jubilacio dependra d'estudi.

4.8. Projectes del Ministeri d'Educació en desenvolupament

Durant el 2010, des del MoE es van engegar 29 nous projectes per a potenciar i assolir els objectius propis del Ministeri, continuant les fites aconseguides l'any anterior. Els més destacables són:

- Creació i rehabilitació de 13.756 aules noves, amb un cost de 56.048.686\$
- Expansió de 14 escoles amb un cost de 2.070.780\$
- Manteniment de 19 escoles destruïdes parcialment, amb un cost de 816.369\$
- Reconstrucció de les infraestructures administratives i escolars de la zona de Nablus (Cisjordània), amb com a mínim, la creació de 16 aules noves amb un cost de 1.500.000\$

- Creació de dues Universitats Obertes (a Qualqilya i a Nablus), amb un cost estimat de 4.933.946\$
- Promoció dels estudiants amb necessitats educatives especials o discapacitats d'una manera integral al sistema educatiu

4.9. Dades sobre el Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins

Cal recordar, com he esmentat anteriorment, que l'any 2007, el 53% de la població que habitava els Territoris Autònoms Palestins era menor de 18 anys. Segons la Oficina Central Palestina d'Estadística, es calcula que el mateix 2007:

- El 8% de la població adulta era analfabeta, sent aquest percentatge lleugerament superior en les dones: 4% d'homes i 13% les dones.
- L'1'8% dels joves entre 15 i 25 anys són analfabets.
- El 86% dels infants estan matriculats a estudis primaris, el 89% en estudis secundaris i el 38% en estudis terciaris, sent sempre les dades femenines inferiors a les masculines. A primària, la relació de nens/es per mestre a nivell general és de 27 alumnes/mestre.
- L'esperança de vida educativa és de 13'1 anys.

Si parlem de la **població juvenil** (de 15 a 29 anys), segons l'Oficina Central Palestina d'Estadística respecte el curs 2007/2008, el 45'4% estan escolaritzats i distribuïts de la següent manera: de 15 a 17 anys, el 86'5%; de 18 a 22 anys, el 50'9%; i de 23 a 29 anys, el 11'6%. La taxa d'abandonament escolar (abandonament o no assistència) era del 29%, sent lleugerament superior en homes que en les dones.

En estudis universitaris, un 10% de dones i un 8% d'homes ha acabat, com a mínim, un grau universitari de primer nivell. Aquells que no han completat cap etapa educativa representen un 3'7% dels homes i un 2'5% de les dones.

El **número total de mestres** a Cisjordània i la Franja de Gaza, era, l'any 2007, de 44.518 persones, repartits entre:

- 31.858 en escoles públiques
- 7.798 en escoles supervisades per l'UNRWA
- 4.862 en escoles privades

Aquests treballen en un número total de classes de 28.668 (la suma de totes les classes de les diferents tipologies d'escoles) en tots els Territoris Autònoms Palestins. Això suposa que, la **ràtio entre mestre/alumne** estigui repartida tant per zona com per tipologia d'escola:

	Cisjordània	Franja de Gaza
Escoles públiques	1/26	1/29
Escoles de l'UNRWA	1/32	1/35
Escoles privades	1/17	1/16

Font: Elaboració pròpia.

Els i les mestres tenen al seu abast cursos de formació permanent per *apoyar a los profesores para que se liberen de la tiranía de los libros de texto (...) i considerar el entorno y la sociedad como recursos educativos y ser capaces de utilizarlos eficazmente* (Mahshi (1998): 82). Els docents són funcionaris de l'administració pública palestina que treballen per al MoE però les seves regulacions salarials i professionals estan establertes des del Ministeri d'Economia de Palestina.

Es poden establir com a **conseqüències del conflicte** entre els governs de l'ANP i l'Estat d'Israel les següents dades, establertes l'any 2007 des de la Segona Intifada (l'any 2000) per l'Oficina Central Palestina d'Estadística:

- 495 nens/es estudiants, 196 estudiants universitaris i 38 professionals de l'educació han estat assassinats
- 2.500 nens/es han estat arrestats en presons israelianes
- 710 estudiants universitaris i 196 professionals de l'educació han estat detinguts

Existeixen prop de 890 obstacles militars que afecten la mobilitat del 80% de la població en les seves tasques diàries, com treballar o estudiar.

Normalment, els mestres palestins no són del mateix poble que les escoles en què ensenyen. Són d'altres pobles de la zona. La majoria d'aquests mestres (els qui treballen a les zones de Betlem, Qalqilya, Jenin i Tulkarem) viu a les poblacions del costat palestí del Mur. Segons el Ministeri d'Educació aquests mestres pateixen una prova diària per intentar arribar a les seves escoles. Depèn de la situació política, que canvia tots els dies (Campanya XPAA: 13).

Un sondeig fet per la Oficina Central Palestina d'Estadística l'any 2003 estimava que prop del 50% dels estudiants (escoles i universitats) i del professorat faltaven a classe causa de la dificultat de circulació que suposen els passos fronterers del Mur.

Els atacs militars a infraestructures educatives durant el període de la Segona Intifada es pot resumir en:

- 8 Universitats bombardejades o envaïdes per l'exèrcit d'Israel
- 298 escoles destruïdes o envaïdes per l'exèrcit israelià
- 498 tancades per períodes de temps variables i indefinits
- 10 escoles tancades definitivament
- 43 escoles ocupades i convertides en bases/quartels militars

En quan a materials educatius, segons Frykberg, *el hermético bloqueo israelí a la franja ha impedido el ingreso de libros de estudio, cartuchos de tinta, artículos de papelería, uniformes escolares, portafolios y computadoras, así como sus repuestos* (pàgina web desarrollo.periodistas.org). Això ha obligat al Ministeri d'Educació a fer més accessible i gratuïta d'educació bàsica i obrint les escoles fins a tres torns per poder donar resposta a les necessitats educatives de la població; en conseqüència, l'educació post-obligatòria ha deixat de ser una prioritat. El mateix Frykberg afirma que caldria la construcció de 105 escoles per poder donar tracte educatiu digne a tots els estudiants dels Territoris Autònoms Palestins.

4.10. L'Educació sota l'Ocupació

En una situació d'ocupació, com viuen actualment els Territoris Autònoms Palestins, l'Educació es veu afectada en diferents aspectes i per diferents causes. Crec necessari destacar que l'establiment de check-points, les restriccions de lliure moviment i diferents violacions de drets humans impedeixen als i les alumnes assistir de manera continuada i freqüent a l'escola, afectant això al seu desenvolupament intel·lectual. Cal destacar que l'ocupació no és només el posicionament d'obstacles o la lliure circulació, sinó la pressió continuada sota la que es troba el poble palestí, amb la inseguretat de patir arrestos o assassinats indiscriminats i/o selectius en qualsevol moment.

Això desenvolupa en les persones habilitats i actituds negatives vers el seu desenvolupament i progrés personal com a individus lliures en una societat, i afloren malalties psíquiques com les fòbies o els trastorns de conducta, com trastorn per estrès post-traumàtic o trastorns de dèficit d'atenció.

L'ocupació afecta les infraestructures escolars i el seu entorn, impedit el seu lliure i habitual funcionament:

A l'altre costat del Mur del districte de Tulkarem hi ha un poble palestí anomenat Jubara. Jubara té una població de 309 habitants que inclou 93 estudiants. Els estudiants estan aïllats al poble. Quan volen anar a escola o a la universitat, han de passar per les portes del Mur; no hi ha cap escola al poble, per això, la majoria dels joves han d'estudiar a les dues poblacions del costat (...). Han d'esperar durant hores

davant les portes de l'apartheid (...). De vegades, els soldats tanquen les portes durant un o dos dies.

(Campanya XPAA: 10).

D'aquesta situació se'n deriven diferents conseqüències sobre la població palestina, una guerra psicològica que genera l'ocupació i que funciona a través de: punts militars de control (check-point i obstacles), penúria financera (dificultat de tenir feina i pagar estudis), arrestos i infiltracions, negació de recursos i pressió psicològica (negar el dret a l'educació i, com a conseqüència, a la creativitat i a la lliure expressió).

5. DESCRIPCIÓ PRÀCTICA

5.1. Nablus i New Askar Camp

Nablus és una ciutat situada al nord de Cisjordània a 63km de Jerusalem, i es considera la segona més gran del West Bank, amb aproximadament 140.000 habitants. És per això que se li atribueix el nom de capital econòmica de la regió. Tot i això, i com a conseqüències de la Segona Intifada (iniciada al 2000), ha patit danys de bloqueig econòmic i tancament al voltant de la ciutat (establiment de 7 check-points a les afores de la ciutat), tant de persones com de mercaderies, veient-se afectades l'economia i la societat. Actualment, no es pot afirmar que la ciutat estigui recuperada d'aquesta situació, però sí que tendeix al progrés econòmic i al desenvolupament social, gràcies a que està considerada zona A (el seu control és de l'ANP).

Una part significativa de la població de Nablus inclou a palestins i palestines refugiades del període 1948-1967, incloent famílies i descendència directa, vinguts principalment de les zones properes a l'actual ciutat de Tel-Aviv, Jaffa i Haifa. D'aquesta manera, es pot entendre la localització de 4 camps de refugiats adjacents a la ciutat: Ein Beit al-Ma'. Balata, Old Askar i New Askar. Aquests campaments de refugiats es caracteritzen per tenir una extensió d'1km² que acullen, cadascun, al menys a 8.000 persones.

Nablus disposa de An-Najah National University (creada al 1941, i tancada des de la Primera Intifada fins el 1991) i An-Najah College (especialitzat en estudis de magisteri i educació), tot i que un alt nombre de persones que viuen a Nablus actualment estudien a Al-Quds University (Universitat Oberta), ja que *the role that Al-Quds Open University plays in bringing enlightenmet and manifold possibilities of learning to Palestinian homes and local institutions cannot be underestimated*, segons L. Simeone. Al 2006, el nombre total d'escoles a la ciutat era de 234 que donaven servei a 93.925 estudiants de primària i secundària, i 16.500 estudiants universitaris.

New Askar Camp té una peculiaritat que el diferencia de la resta de campaments de Cisjordània. No està reconegut com a campament de refugiats de la UNRWA, ja que és de recent creació a causa de la sobrepoblació que ha patit Old Askar des de la Nakba (1948). Durant la Segona Intifada, l'ONU va cedir terreny a les famílies refugiades que volguessin traslladar-se, sense tenir serveis mínims com la resta de campaments: una escola per a nenes, una escola per a nens, un centre mèdic i servei de recollida d'escombraries. La UNRWA reconeix que *New Askar is not however, officially recognised as a camp, and there are thus no UNRWA installations in the camp* (segons unrwa.org). Tan sols fa 2 anys que les escoles

funcionen; el centre mèdic només obre els diumenges i la seva activitat es centra en dones i infants; i el servei de clavegueram és inexistent, que ho cobreixen 2 operaris que treballen 4 hores al dia i donen servei a 14.000 persones. D'aquest total, es pot establir que un 40% són infants de fins a 14 anys, un 20% joves d'entre 15 i 24 anys, un 35% representa a la població d'entre 25 i 60 anys, mentre que el 5% restant són les persones més grans de 60 anys. Les principals problemàtiques que presenta New Askar és l'atur (registrat en un 30%), la sobrepoblació a les aules de les escoles, inexistència de places, parcs o espais socials i una densitat de població elevada, a més dels "normals" de qualsevol ciutat o campament de refugiats situat a Cisjordània: check-points i controls militars, obstacles i barreres que impedeixen la lliure circulació de persones i mercaderies i restriccions de tota mena.

5.2. Centres Escolars

5.2.1. Escoles públiques

Les escoles públiques del districte de Nablus estan governades pel MoE, que les estructura i les organitza totes per igual (poden tenir diferències segons les àrees militars que les governin -Annex 3). Destacar que les escoles estan segregades per sexes, i que totes elles segueixen les mateixes directrius de funcionament, amb la característica que els mestres de les escoles de nois són homes mentre que en les de noies, són dones.

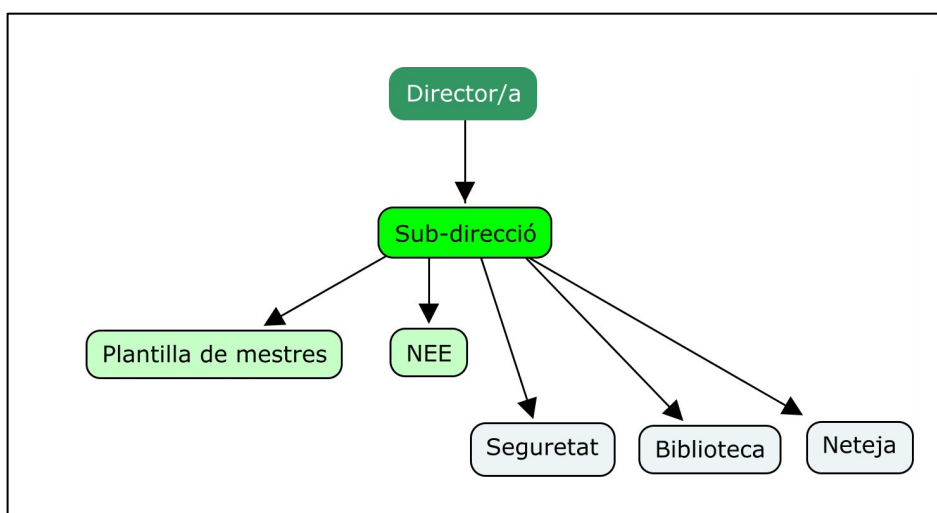
De manera genèrica, les escoles funcionen segons:

Criteri	Districte Nablus
Durada	1 lliçó: 40 minuts, amb 5 minuts de descans entre classe i classe
Calendari	Setembre a juny Vacances: juliol i agost (estiu) i 2 setmanes al gener
Assignatures generals	Àrab, religió, anglès, matemàtiques, ciències generals, ed. Nacional, ed. Civil, ed. física i art. La tecnologia es comença al 5e grau
Criteris de repetició de curs	Les assignatures es supenen amb el 50%. Es pot repetir com a màxim 2 vegades un curs, i 2 vegades a la mateixa escola. Quan es suspenen 3 assignatures, es repeteix el curs
Finançament: salaris professorat (2010 - 2011)	Els salaris dels mestres els paga 100% l'ANP El salari base d'un mestre es de 213NIS (1065) al mes
Inspecció	Un cop al mes, els directors/es han d'enviar un informe al MoE explicant els problemes, les necessitats, les activitats, etc. Entre 1 i 2 cops l'any ha de venir la inspecció/supervisió del Ministeri a observar el funcionament de l'escola, dels mestres i dels alumnes.

Infraestructura “típica”	Diverses aules, 1 laboratori d'informatica, 1 aula musica, 1 biblioteca i 1 sala de reunions . La biblioteca és un servei gratuït pels i les alumnes. Les activitats són suport als estudis (a l'hora d'estudiar, treballs i recerca), suport als alumnes, compra de nous materials didàctics i pedagògics, suport als mestres i suport als estudiants universitaris.
Problemàtiques freqüents	Suport en l'estudi, logopèdia i teràpies de parla. Els índex d'assistència a l'escola són normals (no hi ha absentisme escolar)
NOFC - RRI	És un document que s'elabora a nivell d'equip educatiu de l'escola; ha de ser d'accés públic
Relacions amb la família	Hi ha un dia de portes obertes. Cada centre té un comitè de dones (associació de dones que dona suport als problemes dels estudiants i de les famílies, ja siguin econòmics o socials, com als/les mestres, amb la compra de llibres, recerca de documents per l'escola...)
Check-points	El tancament del check-point o presió dels colons impedeix arribar al centre educatiu. Establiment de controls militars aleatoris que desemboquen en no poden anar a treballar o tornar a casa. L'ANP els paga el salari del dia que no han pogut anar per aquesta causa. L'afectació depèn de les àrees militars

Font: Elaboració pròpia

L'organigrama d'un centre educatiu al Districte de Nablus es pot representar segons:

Font: Elaboració pròpia

A tall d'exemple, a continuació hi ha les dades corresponents a dues escoles del districte de Nablus que

poden servir per fer una comparació pràctica de la teoria de l'ANP i de les dades generals. Cal destacar que ambdues són escoles públiques on el seu alumnat és exclusivament femení, igual que la plantilla de treballadores.

5.2.1.1. Aurta (Nablus – zona A)

Criteri	Aurta
Num. Total d'alumnes	700
Num. Total alumnes discapacitat	0
Num. Total Mestres	37 (1 especialista en NEE)
Num. Aprox. Alumnes/classe	20-30
Quotes	60 NIS/any Educacio Primaria 70 NIS/any Educacio Secundaria
Horari alumnes	De 8 a 13:45h
Horari mestres	De 7,30 a 13:45h

Font: Elaboració pròpia

5.2.1.2. Bitta (Nablus – zona C)

Criteri	Biita
Num. Total d'alumnes	250
Num. Total alumnes discapacitat	0
Num. Total Mestres	19
Num. Aprox. Alumnes/classe	25-32
Quotes	60 NIS/any Educacio Primaria 70 NIS/any Educacio Secundaria
Horari alumnes	De 8 a 13:45h
Horari mestres	De 7,30 a 13:45h

Font: Elaboració pròpia

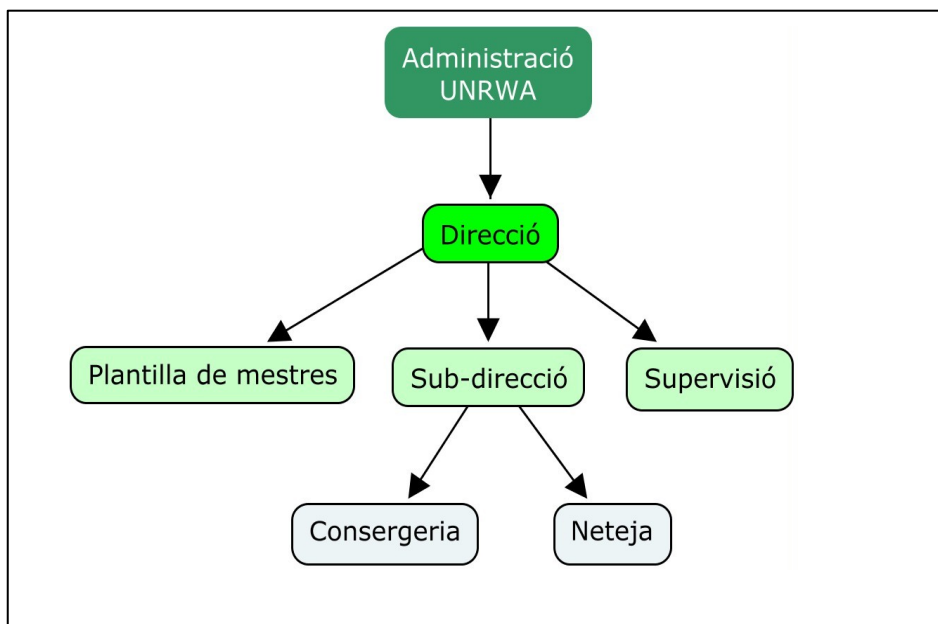
5.2.2. Escoles de la UNRWA

Igual que les escoles públiques, les escoles de la UNRWA estan dividides per sexes. En el cas del campament de refugiats de New Askar Camp, fa 2 anys que aquestes escoles estan obertes i funcionen de manera paral·lela, però amb divisió de sexes, tant d'alumnat com de professorat.

Criteri	Districte Nablus
Durada	1 lliçó: 40 minuts, amb 5 minuts de descans entre classe i classe
Calendari	Setembre a juny. Vacances: juliol i agost (estiu) i 2 setmanes al gener
Assignatures generals	Àrab, religió, anglès, matemàtiques, ciències generals, ed. Nacional, ed. Civil, ed. física i art. La tecnologia es comença al 5e grau
Criteris de repetició de curs	Les assignatures es suspenen si no es supera un 60%. Amb la suspensió de 4 assignatures, l'alumne ha de repetir curs. Només es pot repetir 2 cops durant la vida d'estudiant
Avaluació	El 10e curs passen a escoles públiques o privades (s'acaben els cursos a la UNRWA), sense examens per accedir-hi.
Finançament: salaris professorat (2010 - 2011)	Els salaris dels mestres els paga 100% la UNRWA. La inversió \$ vers l'escola, el 100% es de la UNRWA que li dona al director, qui gestiona l'economia del centre. El salari base d'un mestre es de 1.000\$ al mes. La UNRWA paga els llibres dels nens i nenes i pot donar ajudes econòmiques per a material a les famílies pobres
Inspecció	Un cop al mes reben la visita i supervisió de la inspecció de la UNRWA. Fan un informe sobre els mestres i sobre els alumnes. La direcció pot demanar canvi de mestres, però es l'UNRWA qui decideix i envia mestres nous.
Infraestructura "típica"	Diverses aules, 1 laboratori d'informàtica, 1 laboratori de ciències, 1 sala de material, 1 biblioteca i 1 sala de reunions
Problemàtiques freqüents	Els i les alumnes no són agressius però són violents. Problemes conductuals dels més petits amb els més grans. Assistència normal (no absentisme)
NOFC - RRI	És un document que s'elabora a nivell d'equip educatiu, tot i que la UNRWA defineix les bases. Cada escola té el seu propi.
Relacions amb la família	Reunions periòdiques i puntuals, sempre i quan hi ha un conflicte amb algun alumne en concret
Check-points	L'existència de check-points, obstacles i barreres militars dificulta l'accés i l'arribada dels alumnes a l'escola

Font: Elaboració pròpia

L'organigrama d'un centre educatiu de la UNRWA respon a l'esquema següent:

Font: Elaboració pròpia

A continuació, es poden observar les dades corresponents a les dues escoles del camp de refugiats de New Askar Camp (Districte de Nablus, governades per la UNRWA). Cal destacar que les dues treballen paral·lelament però amb els nois i les noies separades en dues escoles, igual que la plantilla de treballadores i treballadors.

5.2.2.1. New Askar School's

A New Askar School's, les escoles tenen les següents característiques:

Criteri	Nois	Noies
Num. Total d'alumnes	571	540
Num. Total alumnes discapacitat	0	1
Num. Total Mestres	23 (1 especialista Esports)	28 (1 especialista Esports i 1 NEE 2 dies/setmana)
Num. Aprox. Alumnes/classe	30-35	25-32
Quotes	5NIS l'any (1 euro)	
Horari alumnes	De 7:45 a 13:50h	
Horari mestres	De 7 a 14h	

Font: Elaboració pròpia

El NOFC del centre es pot veure a l'Annex 4, i permet entendre el context en el qual es troba l'escola i amb les problemàtiques comunes a les que s'enfronta cada dia.

A tall d'exemple, a continuació es pot veure l'horari de la classe de 1er grau (6 anys) del grup B, de New Askar Boy's School:

DIA/HORA	1a hora	2a hora	3a hora	4a hora	5a hora	6a hora
Diumenge	Àrab	Àrab	Matemàtiques	Religió	Ciències	Art
Dilluns	Matemàtiques	Anglès	Àrab	Religió	Ed. Nacional	Esport
Dimarts	Àrab	Àrab	Anglès	Matemàtiques	Ciències	Ed. Civil
Dimecres	Matemàtiques	Àrab	Àrab	Anglès	Ed. Nacional	Art
Dijous	Àrab	Àrab	Matemàtiques	Ciències	Religió	Esport

Font: Elaboració pròpia

6.1. Importància del context

Les causes del conflicte israelià-palestí es poden concretar en diferents línies:

- **Territori.** Es competeix per obtenir la potestat legislativa, jurídica i administrativa d'una regió entre els dos Estats, marcat per una dimensió religiosa (judaisme i islam): es concentren en un mateix espai, llocs sagrats i història religiosa comuna de tres religions i per tant, reclamen com a propi l'autoritat del territori.
- **Identitat.** El conflicte es caracteritza per una polarització dels actors. La llarga durada del conflicte ha marcat moltes generacions d'ambdues comunitats en referència a l'odi vers l'altre, fonamentat en prejudicis històrics, religiosos i internacionals (relacions amb els EUA i la UE). La religió i el nacionalisme agafen força a la regió com a tret diferenciador de l'altre.
- **Densitat.** S'utilitza a la població civil com a instrument de pressió, cosa que ha provocat el desgast de la població i la radicalització d'aquesta:
 - Els palestins reclamen el retorn de les persones refugiades per a que puguin viure en les seves regions originals.
 - El govern israelià promou mesures fiscals per atraure immigració jueva, afavorint assentaments jueus en tot el territori.
- **Recursos naturals.** El control d'aquests afavoreix un motiu de conflicte i competitivitat entre les regions, posant èmfasi en l'escassetat d'aigua -i per tant, del seu control- al ser una zona àrida i desèrtica. A més, cal afegir la situació estratègica dels territoris a nivell mundial: Orient Mitjà (zona entre Magreb i Mashreb), proximitat amb el Canal de Suez, regió mediterrània propera a l'Àsia...
- **Intervencions militars.** Per part de l'exèrcit israelià, s'ha volgut controlar tot el territori conegut com Transjordània, cosa que ha implicat guerres entre militars i població civil. Aquestes intervencions s'han sustentat en l'idea de l'Estat d'Israel i amb polítiques militars acceptades a nivell internacional.
- **Economia.** L'economia dels Territoris Autònoms Palestins s'ha vist debilitada com a resultat del bloqueig econòmic internacional que va patir la regió al 2006 durant un any. A més, la regió està obligada a destinar part del seu PIB a reconstruir, rehabilitar i construir infraestructures públiques i dotar d'ajuts a les persones que han vist com moltes infraestructures han quedat afectades pels atacs

militars per part de l'Estat d'Israel.

Les conseqüències d'aquest conflicte esdevenen en diferents punts:

- **Estratègies de terror.** A partir de la segona Intifada (2000), han mort més de 2.800 palestins i 830 israelians a causa de les intervencions militars israelianes i dels grups armats palestins. Aquesta situació de conflicte permanent genera inseguretat en el sí de la societat: atacs suïcides, assassinats i detencions selectives, ocupació militar, tocs de queda, demolició de cases i infraestructures públiques i privades...
- **Eliminació dels modes de subsistència palestins.** Per part de l'Estat d'Israel, s'han impulsat mesures que redueixen la llibertat de drets i deures els palestins: bloqueig econòmic, reducció de les ajudes internacionals, controls fronterers (a escolars, treballadors i població civil en general), destrucció o ocupació d'infraestructures públiques (com escoles)
- **Trencament del territori.** La construcció del Mur de Separació per part de l'Estat d'Israel divideix la regió de Palestina i aïlla els palestins dins i fora del seu territori: terres de cultiu, educació i sanitat, poblacions i ciutats... Es calcula que un 46% de la població palestina està exclosa a l'accés al territori de Cisjordània. A més, la subdivisió territorial dins de Cisjordània (zones A, B i C) militaritza i estrunca el territori palestí, amb el posicionament de check-points estàtics i mòbils.
- Població en situació de **refugiats**. Èxode massiu de la població palestina cap a campaments de refugiats a dins de la Franja de Gaza i Cisjordània, alhora que en d'altres països veïns, com Jordània, Líban o Síria.

Si ens centrem en el sistema educatiu palestí, al 1994 es va crear el Ministeri d'Educació i l'ANP va assumir-ne el control. El sistema educatiu existent llavors estava condicionat pel context que fins aleshores s'havia desenvolupat a la regió:

- 27 anys d'ocupació militar i bloqueig econòmic i humà
- Sistema educatiu militaritzat: les lleis que el regien eren militars
- 6 anys d'Intifada: a part de la destrucció d'infraestructures, la població en gran part havia deixat d'assistir a classes per participar en les revoltes populars
- Absència d'un Estat i, per tant, ambigüitat en la governació dels territoris i polítiques educatives
- Futur polític incert

Segons A. Velloso, l'arribada de l'ANP com a govern representant del poble palestí i la creació del MoE (entre d'altres ens governamentals) als Territoris Autònoms Palestins no va suposar una millora ni en el camp de l'educació ni en qualsevol camp social, però sí avenços en aquests àmbits ja que *las condiciones políticas*

impiden hasta el momento que esas mejoras tengan un alcance profundo y duradero (...). Israel puede desmantelar con facilidad cualquier política que no apruebe de la forma que considere oportuna (Velloso (2005)). Per tant, cal tenir present que tot i l'anunciada retirada de l'Estat d'Israel sobre els Territoris Autònoms Palestins, els israelians continuen controlant la quotidianitat dels palestins que viuen en els territoris per mitjà de moltes eines i estratègies, com els check-points.

6.2. Administració educativa palestina

El Sistema Educatiu dels Territoris Autònoms Palestins està fortament **centralitzat**, regulat des del Ministeri d'Educació i Educació Superior de Palestina (MoE), creat el 1994. Des de 2007, el seu Ministre d'Educació és Lamis Al Alami, que és la figura representativa d'aquest organisme a nivell nacional i internacional.

El MoE, igual que els altres ministeris de que disposa l'ANP per gestionar i organitzar els Territoris Autònoms Palestins, es regeixen per la Llei Bàsica (apartat 4.2. d'aquest treball).

La seva actuació és exclusiva en els territoris delimitats com Territoris Autònoms Palestins, tot i que des de l'ANP es reclamen altres territoris. El MoE té competència educativa en els territoris de la Franja de Gaza (amb la ciutat de Gaza com a capital) i Cisjordània (amb Ramallah com la capital). Els seus objectius generals especificats en l'apartat 6.2. d'aquest treball estan condicionats per la percepció que en els territoris es té sobre l'Educació (com a desenvolupament humà, social i comunitari) i respecte la situació de conflicte que viu la regió; aquesta situació afecta a la prioritat dels objectius de l'Administració i al seu finançament.

L'Administració treballa a partir de Plans Quinquennals (actualment, està en desenvolupament el 2008-2012) on es concreten de manera específica i operativa els objectius essencials a desenvolupar durant el període de temps estimat. En totes les seves accions, el MoE ha de vetllar pel desenvolupament del sistema educatiu formal, format sota la seva potestat per escoles públiques, privades i de l'UNRWA.

Val a destacar que, tot i ser un sistema educatiu altament centralitzat, la seva aplicació està dividida en dos estratègies:

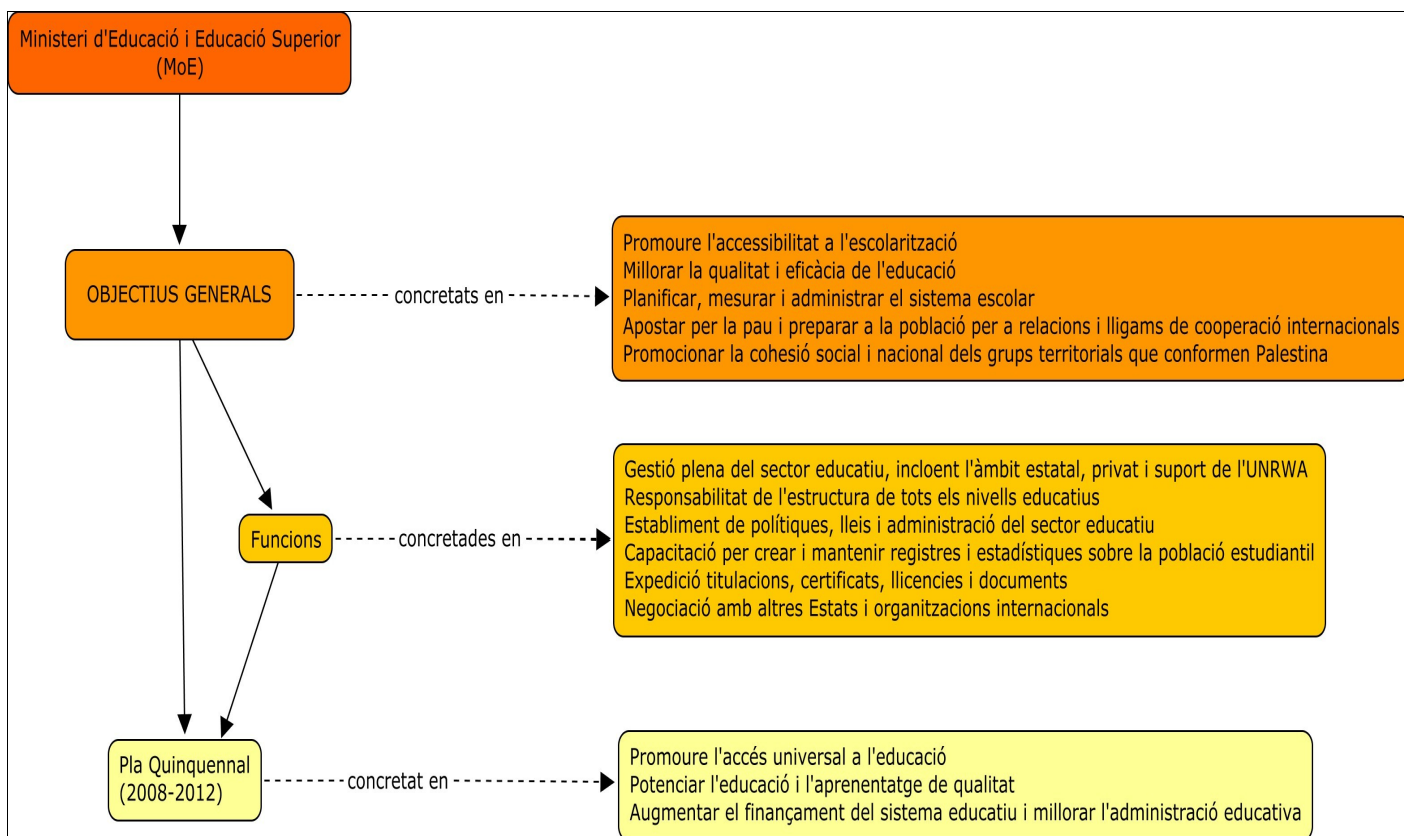
- Cisjordània, que és la regió governada per Al Fatah
- Franja de Gaza, el seu govern del qual és Hamàs

Aquesta divisió afecta tant a l'aplicació del currículum escolar com al finançament i infraestructures educatives. La Franja de Gaza està sota el bloqueig israelià tot i que oficialment han abandonat la zona. Aquest bloqueig no permet l'entrada de recursos (la lliure circulació de mercaderies està prohibida i controlada en la frontera Egipte-Gaza i Israel-Gaza a través de check-points) ni el lliure desenvolupament de les

persones (la lliure circulació de persones), cosa que converteix la Franja de Gaza en un territori bloquejat totalment.

6.3. Objectius Generals del MoE

Els objectius que es proposa el MoE per a desenvolupar dins la seva tasca es poden classificar en dos tipus, a través d'una sèrie de funcions que permeten assolir-los eficaçment. El quadre següent ho mostra de manera esquemàtica:

Font: Elaboració pròpia.

Els objectius teòrics del MoE estan encarats a promoure l'accés i la gratuïtat de l'escolarització a la seva ciutadania, com element principal a desenvolupar. Això es comprensible si partim del context en el qual es desenvolupa la quotidianitat dels i les palestines ja que viuen sota una situació d'assetjament constant i violació dels seus Drets Humans, sent l'Educació un d'ells. La ocupació per part de l'Estat d'Israel -tot i ser ilegal per diferents declaracions i resolucions promogudes per l'ONU- hauria de vetllar pel desenvolupament de les vides dels ciutadans que estan sota el seu control; no obstant, això no es compleix en tant que es pot observar en les dades estadístiques els totals aproximats de gent que pateix el conflicte en la seva vida diària.

6.4. Finançament del sistema educatiu palestí

El finançament del sistema educatiu palestí es conforma per diferents iniciatives. Hem d'entendre que el sistema educatiu es concep com una globalitat, sigui l'origen que sigui de l'escola que imparteix els estudis i, per tant, des del Ministeri d'Educació i Educació Superior s'inverteix en totes les institucions educatives que el conformen (escoles, instituts, departament, personal...).

D'aquesta manera, les escoles privades es financen en gran part per la comunitat que la coordina (generalment, de caire religiós o comercial) i les escoles de l'UNRWA s'autofinancen des de la pròpia agència de les Nacions Unides. Les escoles i instituts públics reben la totalitat dels seus fons a través de l'administració pública. Aquesta última destina el 6 % del PIB anual (dades de 2009) a Educació, i això suposa un total de 767'4 milions de dòlars. D'aquesta manera, aconsegueix les recomanacions de l'OIE respecte els percentatges mínims d'inversió estatal en Educació, Però en aquesta situació, cal valorar si la inversió del 6% del PIB és suficient, valorant la totalitat del PIB que els Territoris Autònoms Palestins disposen anualment.

És important entendre que la inversió en Educació està lligada al concepte de la mateixa que és té a la regió, i tal com al llarg del treball s'ha esmentat. Es podria concretar com un element que contribueix a la millora i desenvolupament d'oportunitats vitals i comunitàries de la societat palestina. Des del meu punt de vista, l'enfocament respecte el finançament educatiu a Palestina s'entén des d'un punt de vista econòmic tradicional, en el sentit que s'entén l'Educació com un element per al motor econòmic i creixement de la societat, potenciant l'escolarització obligatòria a tots els nivells de la població.

Destacar que la situació econòmica dels Territoris Autònoms Palestins es pot considerar crítica fins el 2009, ja que estava sotmesa a una situació de bloqueig econòmic internacional, i en especial, per part de l'Estat d'Israel, que no permetia l'ingrés de divises al país dels propis impostos palestins o dels peatges fronterers entre ambdós estats, entre d'altres. La majoria dels fons rebuts durant aquesta situació han vingut per part dels estats membres de la Lliga Àrab. Actualment, els Territoris Autònoms Palestins tenen un PIB anual de 12.790 milions de dòlars (any 2009). Aquestes restriccions econòmiques impedeixen el desenvolupament del sistema educatiu palestí: *cuando la economía es estrangulada, los fondos escasos han de llevarse donde están las necesidades básicas: cuidados médicos y alimentación entre las primeras, pero la educación, especialmente la post-obligatoria no es una prioridad* (Velloso (2005).

6.5. Estructura i organització del sistema educatiu palestí

Com ja s'ha esmentat, existeixen diferents tipologies d'institucions educatives (d'origen privat, públic o per part de l'UNRWA), totes elles sota el control i l'administració del MoE, qui dicta les directrius generals del treball d'aquests ens. D'aquesta manera, el sistema educatiu dels Territoris Autònoms Palestins es divideix en:

- **Educació per la Pau** (de 4 a 6 anys). No és obligatori i s'estructura en un sol nivell (pre-escolar o kindergarden). no és obligatori i s'imparteix en escoles bressol (kinder-garden).
- **Educació Primària** (de 6 als 16 anys). És una etapa bàsica, obligatòria i gratuïta per a tota la població. Està dividida en 3 seccions: educació preparatòria (del 1r al 4t curs), educació d'empoderament (del 4t al 9é curs) i el 10é curs (que és preparatori per al futur educatiu de l'alumnat).
- **Educació Secundària** (dels 16 anys 18 anys). És una etapa no obligatòria però gratuïta per a tota la població. Es divideix en dos itineraris:
 - itinerari acadèmic. Inclou dues branques: humanitats i ciències
 - itinerari professional. Inclou 5 branques: industrial, comercial, agricultura, turisme i economia domèstica.
- **Educació Superior** (a partir dels 18 anys). S'imparteix en diferents tipus d'institucions, com escoles superiors de comunitats, escoles superiors universitàries, universitats, centres de rendiment, institut d'art i música i facultats de comunitats (algunes són de caire públic i d'altres privat, a vegades potenciar per comunitats religioses i d'altres per comunitats comercials). Les titulacions superiors també les expedeix el MoE, de manera exclusiva. Val a destacar que en aquesta etapa no s'inclouen els estudis de Doctorat, ja que s'han de realitzar fora de la regió.

El curs escolar té una durada de setembre fins a juny en tots els cursos, etapes i seccions del sistema educatiu dels Territoris Autònoms Palestins. El sistema educatiu formal de Palestina s'ha unificat i té l'objectiu d'establir un caràcter palestí en tots els seus nivells. És del MoE la responsabilitat última de supervisar i executar els plans d'estudis dins el sistema educatiu de Palestina, i que l'estructura per etapes i seccions s'assoleixi, igual que els seus objectius i la globalitat i unitat del sistema educatiu.

Les etapes d'Educació primària i secundària són obligatòries, tot i que el MoE dóna prioritat a que la població tingui accés a l'Educació Primària per després potenciar que continuïn estudiant secundària i estudis superiors. L'estructura d'aquest sistema educatiu és molt semblant al de països europeus, cosa que pot venir produïda pel procés de colonització que va patir la regió durant el segle XX per part d'Anglaterra i pel contacte amb els països veïns àrabs, que també van ser colònies del mateix Estat.

En quan a l'**organització**, per poder assolir els objectius marcats pel MoE, s'han creat diferents Departaments i institucions educatives que descentralitzen les funcions del MoE i s'especialitzen en concrecions. D'entre tots

ells, destacar el PCDC (Centre Curricular Palestí), que és l'entitat que estudia i desenvolupa el Pla d'Estudis Palestí i dissenya el currículum educatiu de les etapes d'educació primària i secundària a Palestina. A més, existeix l'Oficina Central Palestina d'Estadística que, tot i no ser un organisme que depèn directament del MoE, li permet fer estudis estadístics de la població estudiantil de la regió. Tanmateix, destacar que en l'apartat 5.4.5. d'aquest treball, estan especificats altres organitzacions educatives que vetllen pel desenvolupament integral de l'educació en aquesta regió, com el Departament General de Relacions públiques i internacionals, el Departament d'Activitats Estudiantils, la Direcció General de Tècniques Educatives, el Departament General de Publicacions i Llibres, el Departament de salut escolar i la Fundació Social Solidària.

6.5.1. Continguts educatius

6.5.1.1. Mètodes d'Ensenyament

Tal com A. Velloso afirma,

las escuelas pertenecientes a la UNRWA siguen el currículum escolar del país de acogida en el que están: Siria, Jordania, Líbano. Además, los habitantes de la Franja de Gaza han seguido el modelo educativo de Egipto, administrador de aquella, mientras que los habitantes de Cisjordania han seguido el de Jordania. Los palestinos que viven actualmente bajo el control de la Autoridad Palestina, son los que disfrutan por vez primera en la historia palestina de un Ministerio de Educación palestino (Velloso (2005)).

D'aquesta manera, es pot arribar a deduir que existeix un gran currículum escolar a Palestina que s'aplica depenen del context on es trobi. D'aquesta manera, els mètodes d'ensenyament segueixen els currículums estàndards d'educació primària i secundària propulsats des de PCDC però condicionats pel context, origen i constitució de la institució escolar que els desenvolupa; una escola de l'UNRWA que té 2 torns de classes haurà de poder-ho adaptar. Aquestes diferències educatives s'emmarquen segons:

- Tipologia de la institució: pública, privada i de l'UNRWA
- Regió en la que s'ubica: Franja de Gaza, Cisjordània o camps de refugiats

Per tant, l'administració del sistema educatiu es pot considerar centralitzada en tant que gestiona el finançament, estableix els objectius i les estratègies de treball i determina el currículum i altres afers amb departaments i activitats concretes. No obstant això, l'aplicació d'aquest currículum i la recerca de l'assoliment dels objectius educatius establerts pel MoE és variable en funció del territori i de l'autoritat competent de l'escola o institució educativa; aquesta dependrà no de les directrius generals, sinó dels recursos disponibles,

de la quantitat d'alumnes i professorat, de les condicions de salubritat i d'infraestructures de la institució i del poder-control que exerceixi l'administració israeliana sobre el centre educatiu en concret.

6.5.1.2. Llibres de text

Els llibres de text ha estat un recurs educatiu controlat des de la seva implantació als Territoris Autònoms Palestins, i especialment, sota el control de l'Estat d'Israel ja que aquest els acusava d'inculcació a l'antisemitisme i la promoció d'actituds de violència i terrorisme. Com conseqüència d'aquestes acusacions, diferents organitzacions internacionals (com la mateixa UNRWA o el Consulat dels EUA a Israel) han realitzat estudis per comprovar la realitat d'aquestes afirmacions.

Aquestes investigacions han anat més enllà, incloent tant l'anàlisi dels llibres de text com els exàmens i materials educatius oficials per conèixer com reflecteixen "l'altre". Els estudis de l'UNRWA van concloure que no hi havia mostres significatives de contingut antisemita en els llibres de text que l'agència utilitza en les seves institucions públiques; no obstant, afirma que existeixen caracteritzacions i continguts negatius respecte l'altre materialitzats en geografia (inclou en el mapa l'Estat de l'altre), en religió (coneixement i aprofundiment de la religió no-majoritària a la religió) tant en llibres israelians com palestins.

Altres organismes que han realitzat estudis en aquest àmbit són:

- Firer-Adwan (estudi conjunt entre la Universitat Hebrea de Jerusalem i la Universitat de Betlem) al 2002. El seu estudi es va realitzar sobre 13 llibres de text israelians i 9 de palestins i van concloure que cap d'ells explica el conflicte i al seva història desde l'altre punt de vista i compta, tan sols, les seves víctimes.
- Estudi Marró (Universitat de George Washington) de 2000. Aquest estudi conclou que els llibres Palestins defensen la seva nació utilitzant conceptes geogràfics i històrics.
- Institut George Eckert, al 2002. Afirma que els llibres de text estan sota una influència religiosa fonamentalista i radical cada vegada més palpable en ambdues parts.
- IPCRI (Israel-Palestinian Center of Research and Investigation), de 2002. L'informe redactat conclou que els plans d'estudis i els llibres de text no inciten a la violència i no es menciona directament l'altre com a contingut. Ara bé, el llenguatge en què estan redactats els llibres denota arguments a favor de la terra de cadascú; de la mateixa manera, la geografia s'explica descontextualitzant l'altre per ambdues parts.
- Estudi del Ministeri de Defensa d'Israel, al 2006. Afirma que en els llibres de text palestins existeix una negació de l'Estat d'Israel i s'incita contra aquest i el moviment sionista.

- Informe del Relloige (Palestina) al 2007. Es conclou que els llibres de text tenen un caire nacionalista i religiós, i no contempnen l'Estat d'Israel en les seves pàgines.

6.5.2. Formació del professorat

Fins la creació del MoE l'any 1994, la formació del professorat estava altament controlada per les autoritats israelianes. Aquestes donaven permisos per estudiar a l'estranger, igual que clausuraven total o parcialment les universitats i centres educatius on els docents i professorat, es formava i treballava. No obstant, i tal com Mahshi afirma,

la formación permanente para los profesores apenas existió. La gran mayoría de ellos habían sido contrados sin contar con una titulación que les acreditara como profesores. El conocimiento acerca de algunas disciplinas se considera actualmente obsoleto a consecuencia del abandono que afectó a todo el sistema. Los profesores necesitaban unos talleres de formación que mejoraran sus conocimientos sobre las materias que impartían y sus técnicas de enseñanza (...). no contaban con las cualificaciones ni la formación necesaria para ejercer la enseñanza, ni mucho menos tareas de liderazgo o gestión escolar (Mahshi (1998): 77).

Amb el naixement del MoE, la formació del professorat passa a ser una qüestió igualment centralitzada. Val a dir que l'Estat d'Israel encara té un fort control sobre el territori palestí (de manera visible, amb el control dels passos fronterers o check-points) i per tant, també sobre el desenvolupament de les polítiques educatives que s'hi desenvolupen (de manera invisible, amb el traspàs de fons econòmics, gestió de visats i permisos per sortir del país a estudiar a altres universitats...).

La formació del professorat és un estudi superior que es desenvolupa en diferents Universitat dels Territoris Autònoms Palestins i és una formació de

- **Grau:** didàctica de llengua àrab, didàctica de llengua anglesa, didàctica de matemàtiques, didàctica de ciència i tecnologia, didàctica de religió, didàctica de ciències socials, psicologia escolar mestre d'educació elemental.
- **Post-grau:** currículum i metodologia (general i d'especialitzacions com llengua àrab, matemàtiques, ciència, llengua anglesa, tecnologia, religió i ciències socials), fonaments de l'educació i rehabilitació de la salut escolar.

Per una altra part, des de l'UNRWA i iniciatives privades s'organitzen cursos d'educació contínua per a professorat, a fi de treballar de manera reflexiva la tasca docent als Territoris Autònoms Palestins dotar a aquests professionals d'eines i recursos per afrontar els conflictes que es desenvolupen a les aules, ja sigui

problemes relacionats amb la infraestructura de les escoles, administració i estructura curricular, materials didàctics o característiques dels infants i joves estudiants.

La formació específica complementària a la carrera universitària, com podrien ser màsters i/o doctorats, s'han de cursar a l'estranger. Les Universitats palestines no tenen en finançament suficient per desenvolupar aquests programes universitaris i, per tant, es necessita marxar del país a estudiar si es vol especialitzar-se en temes concrets d'educació i magisteri.

6.6. L'Educació en situació de conflicte

Segons la UNESCO, l'educació ha de ser una eina per a la prevenció dels conflictes i per la pau, jugant un paper molt important de cares a la humanitat, a fi que aquesta pugui trobar el seu benestar en un món pacífic. Per tant, és tasca dels i les educadores introduir aquesta concepció en qualsevol etapa o secció dels sistemes educatius formals i no formals, treballant de manera transversal i implicant al màxim d'agents possibles: governació, municipis, societat civil, empreses, mitjans de comunicació, etc.

Segons Phyllis Kotite, consultora de la UNESCO i de l'Institut Internacional per a la Planificació de l'Educació, en temes d'Educació, afirmava que

tot i que des del final de la Guerra Freda ha minvat el nombre de conflictes, la seva naturalesa ha variat i han passat de ser conflictes entre estats a conflictes intraestats o interns; avui dia 16 nacions presenten guerres internes. A diferència de la destrucció física massiva de les guerres passades, els principals objectius de les guerres actuals són civils innocents (Kotite (2010): 7).

A trets generals, es considera que les causes fonamentals d'un conflicte s'han de determinar i resoldre de manera immediata; per assolir-ho, cal comprendre quines són. A nivell general, la pobresa, la negociació dels Drets Humans, les diferències ètniques/col·lectives, la discriminació sociocultural, la desocupació i la manca d'un govern representatiu i/o l'estat de dret són els més repetits arreu del món. Per tant, serà evident que aquests conflictes provoquen una sèrie de despeses econòmiques, més enllà dels efectes directes i col·laterals que genera un conflicte. En aquests aspecte, la següent taula mostra la relació dels recursos invertits en conflicte a nivell mundial:

	Conflicte	
Despesa armamentística (a nivell mundial l'any 2008)	1.464 bilions \$ 2,4% PIB global 200 \$ per habitant	Ha augmentat un 4% respecte el 2007 i un 45% respecte 1999
Cost intern aproximat (despesa anual per país)	64.000 milions \$	
Repetició	Un 40% dels països que surten d'un conflicte, en repeteixen un altre	
Ajuda humanitària: Educació	Un 2% del total es destina a l'Educació L'any 2007 es van destinar 4.300 milions \$	
Reconstrucció i substitució	Els recursos es focalitzen en la reconstrucció d'infraestructures, serveis socials, transport, habitatge, restabliment de l'ocupació i rehabilitació sociocultural de la població	

Font: Elaboració pròpia.

L'educació i la seva gestió ha de poder conèixer les causes fonamentals de la inestabilitat i del conflicte a fi de proposar solucions que el solventin, buscant la pau com a finalitat última. A nivell general, l'educació ha de permetre, segons Kotite, *posar en marxa sistemes d'alerta ràpida; aplicar tècniques de resolució pacífica, i implicar-hi les comunitats locals, l'estat i la comunitat internacional* (Kotite (2010): 8). A nivell més concret, les possibles actuacions que l'Educació ha de promoure en situació de conflicte són, entre d'altres:

- **Curriculum.** Ha d'incloure tècniques i mecanismes de prevenció de conflictes i preparació enfront aquests als estudiants. A més, ha de preveure formació del professorat i de les institucions educatives en aquesta línia.
- **Materials didàctics.** Creació i/o utilització de materials, manuals, directrius i recursos didàctics que treballin la prevenció de conflictes i l'educació per la Pau.
- **Mediació, negociació i diàleg.** Creació i difusió d'equips que treballen l'arbitratge, tècniques per fomentar la confiança i pa pacificació, etc. I es situïn tant en entorns locals, com institucions educatives i afers nacionals. Segons Kotite, *el món àrab té una tradició de diàleg i mediació que se sol posar en pràctica en situacions polèmiques* (Kotite (2010): 8); i per tant, als Territoris Autònoms Palestins s'ha de poder potenciar aquesta activitat per treballar i prevenir el conflicte.
- **Mitjans de comunicació.** Creació de xarxes de cooperació per respectar i potenciar els drets humans i les responsabilitats de la ciutadania, igual que l'exercici democràtic.
- **Joves i dones.** S'ha de potenciar la seva participació en totes les esferes socioeducatives a fi que engeguin processos imaginatius que permetin l'assoliment dels seus drets i deures.

En el cas dels Territoris Autònoms Palestins, la població ha sabut gestionar de manera creativa i imaginativa el repte que l'ocupació de l'Estat d'Israel ha impulsat en aquesta regió, sent una violació sense precedents dels Drets Humans. Des de la Franja de Gaza i Cisjordània s'han creat i desenvolupat organitzacions educatives

que vetllen per potenciar el procés de pau a les escoles i institucions educatives, intentant arribar a tota la comunitat educativa.

6.7. Pràctica educativa

Tot i que partim de poc exemples i molt concrets en aquesta investigació, cal esmentar la dificultat d'accés als centres educatius a Palestina i, per tant, s'agafen els exemples explicats en el punt 5 d'aquest treball com a realitats del Districte de Nablus – Palestina, per interpretar com els elements teòrics s'apliquen a la pràctica educativa de la regió de manera genèrica.

Podem veure que els objectius del PCDC, a nivell genèric com més específics concretats en el Pla d'Estudis o el Currículum educatiu palestí es porten a terme en les institucions escolars públiques i de la UNRWA dels Territoris Autònoms Palestins. A nivell pràctic, els ítems establerts pel MoE en termes de funcionament i organització escolar, com els llibres de text i el calendari acadèmic anual, es compleixen als centres estudiats. De la mateixa manera, els objectius que s'encaren a continguts escolars com treballar la identitat d'un poble, la cultura àrab-islàmica, comprensió del món àrab i responsabilitat cívica es treballen amb assignatures concretes (Ed. Nacional, Ed. Cívica, Religió i Llengua àrab) i de manera transversal a tot el currículum dels infants palestins; i de la mateixa manera, es segueix la normativa en l'estructura (hores lectives, dies d'obertura i calendarització) dels centres escolars tant públics com els de la UNRWA. A nivell pràctic i d'estudi de les institucions escolars, es pot determinar que segueixen el patró que es dictamina des del MoE per a totes les escoles i centres educatius dels Territoris Autònoms Palestins, tant a nivell d'objectius, com d'organització, funcionament i pràctica educativa al Districte de Nablus - Palestina.

7. CONCLUSIONS

És evident que aquest treball no contempla totes les perspectives influents en el conflicte israelià-palestí i, potser per aquest motiu, s'escapen qüestions directes o repercussions col·laterals del conflicte que influeixen en el desenvolupament del sistema educatiu palestí a nivell teòric com a nivell pràctic. No obstant això, s'han volgut destacar els fets i fenòmens que en un primer terme, representen una càrrega de valors directe i defineixen el sistema educatiu palestí d'una manera clara.

Es podria establir una recerca posterior que inclogués aspectes com:

- el concepte de **Sionisme** (crear per Theodor Herzl) per entendre la creació de l'Estat d'Israel i la ocupació dels Territoris Autònoms Palestins des de 1946 fins l'actualitat. A més, aprofundir en les polítiques israelianes d'ocupació del territori mitjançant les colònies de població.
- les **relacions internacionals** que països o comunitats de països estableixen davant de l'Estat d'Israel i Palestina: respecte la concepció que tenen evers les dues poblacions i els seus respectius governs, les sancions i beneficis que s'atorgen a uns i altres, les relacions comercials que s'estableixen amb els dos governs, les conseqüències i posicionaments respecte l'incompliment de resolucions internacionals per part d'Israel (com la Resolució 242 i 194 de la ONU), entre d'altres. I en aquest anàlisi, s'haurien de tenir presents la Unió Europea, els EUA, la ONU, Rússia i la Lliga Àrab.
- el nou **paradigma social** que s'està establint en els països àrabs després de les revoltes populars, encaminant-se cap a governs democràtics (procés que, actualment, està en construcció i té un futur incert, com és el cas d'Egipte: país veí que té potestat per obrir els passos fronterers com el de Rafah (Franja de Gaza) i fins l'actualitat, governat pel dictador H. Mubarak, no permetia la lliure circulació de persones ni mercaderies, tendència que sembla estar canviant) que pot influir en el desenvolupament de polítiques tant per part de l'Estat d'Israel com dels Territoris Autònoms Palestins.
- les **relacions de poder** que s'enxarxen dins la regió, tant pel control dels recursos naturals (com l'aigua) com el manteniment d'una estructura militar que genera riquesa i economia a l'Estat d'Israel: és la segona potència militar mundial i les seves universitats estan especialitzades en estudis de tecnologia i ciències. A més, concretar les relacions de poder entre ambdós Estats (quin tipus d'intercanvi, relació i punts d'acord tenen en comú) i dins dels Territoris Autònoms Palestins (entre les forces polítiques principals: Al Fatah i Hamàs).

- la **societat palestina** que viu a territori de l'Estat d'Israel: com viuen i com un regim racista afecta el seu desenvolupament social, econòmic i familiar; i com, a nivell educatiu, se'ls aplica una política de separació. Dins la Palestina del 48, el sistema educatiu està basat en la política de completar la judaïtzació de l'Estat israelià. En algunes àrees, això significa simplement rebutjar el reconeixement de l'existència dels palestins.

Ara bé, si ens centrem a explicar la **situació actual** del Sistema Educatiu Palestí, podem trobar diferents motius que expliquen la concepció actual d'aquest. Tot i que existeix una ANP que té, oficialment, la potestat d'aspectes com l'Educació i que va crear organismes reguladors d'aquests -com el MoE al 1994-, a la pràctica l'eficiència d'aquest òrgan governamental palestí queda supeditat a les ordres militars i imposicions jurídiques per part de l'Estat d'Israel. Aquest és qui té la decisió última per deixar executar un pla educatiu o un altre, qui atorga els recursos econòmics a l'ANP per a que pugui desenvolupar aquests plans educatius i qui controla el territori i, per tant, l'entrada de recursos materials i humans a les zones tancades pel mur de l'apartheid. D'aquesta manera, estic d'acord amb A. Velloso quan afirma que *cuando el futuro de los territorios palestinos no está en manos de los propios palestinos, no hay forma de que la Autoridad Palestina planifique su economía y el desarrollo nacional y, de acuerdo con esto, las inversiones educativas y las necesidades de formación de la población (...). Si no hay Estado palestino, entonces no hay verdadero control sobre el sistema educativo* (Velloso (2005)).

D'aquesta manera, entenc que fins que els palestins i les palestines no gaudeixin d'un Estat propi, lliure i reconegut pels països veïns i per la comunitat internacional, fins que no tinguin un govern propi amb plena potestat per legislar, executar i juridificar la seva terra, població, recursos i activitats, no podran gaudir d'un sistema educatiu propi.

Dins aquesta línia, i per les accions que l'Estat d'Israel executa sobre la població palestina, no permet que aquesta població tingui accés al Dret Universal de l'Educació. *Violar este derecho significa violar un derecho humano fundamental. Deberíamos reconocer que todo niño (...) no puede tener negado su acceso y su permanencia en las instituciones educativas* (Gentili (2008): 22). Aquestes accions no són directes al sistema educatiu palestí però l'influencien directament; són, principalment:

Origen	Accions
Ordres militars	1. Atacs a infraestructures educatives: destrucció total o parcial, tancament definitiu i/o ocupació de l'espai d'institucions educatives 2. Assassinats, empresonaments i detencions d'estudiants i professorat
Control de la població	1. 120 check-points i 890 obstacles militars 2. Mur de Separació: bloqueig de lliure circulació de persones i mercaderies
Bloqueig econòmic	Negació de la transferència de fons econòmiques i de la recaptació anual d'impostos sobre la població (part proporcional)

Font: Elaboració pròpia.

Tal com P. Gentili afirma, *el ataque militar a una escuela o institución educativa, sea del país que fuera, constituye un delito de lesa humanidad que debe ser llevado a las cortes internacionales como cualquier delito contra los derechos humanos* (Gentili (2008): 55). Les estadístiques afirmen que la política d'Israel ataca directament les institucions educatives i reprimeix l'accés a l'educació dels i les estudiants, cosa que influeix directament i és observable en l'evolució de les taxes d'escolarització en educació primària, secundària i superior. L'**atac a les institucions educatives** representa una forma de repressió i pressió sobre la població civil, suposant un des-progrés del capital humà del país i reduint les possibilitats de desenvolupament personal, social, cultural i professional de la població. És una acció continuada en el temps que intenta desgastar la població. Aquesta situació d'anormalitat en les vides dels i les palestines afecta a diferents nivells: accés al món laboral (30'3% d'atur registrat l'any 2006), índex de pobresa elevat, èxode del món rural cap a l'urbà (72,7% de la població vivia en zones urbanes, l'any 2007 a causa de la destrucció de zones de conreu i pous d'aigua), mortalitat de la població (entre els períodes 2000-2007, 5 mil palestins i palestines han estat assassinats), entre d'altres ha propiciat una concepció de l'Educació positiva en la població, al contrari del que pretenen les accions de l'Estat i sector militar d'Israel. Tal com Mahshi afirma,

Palestina no tiene otros recursos para la generación de riqueza y el desarrollo económico aparte de su tierra y su gente. Estos recursos no pueden utilizarse ni desarrollarse sin una educación y una formación adecuadas y sin el levantamiento de las restricciones impuestas por los israelíes a la economía palestina. La educación es, por tanto, un medio de supervivencia y una inversión para construir el futuro de Palestina (Mahshi (1998): 5).

Per aquest motiu, és positiu que l'any 1994 es cedís la potestat educativa a l'ANP, podent crear un Ministeri d'Educació (que més tard es va dividir en 2: Ministeri d'Educació i Ministeri d'Educació Superior, per a poder ser més eficients i eficaços en aquests àmbits). Per la situació contextual en la que es trobava el MoE durant la seva creació, és fàcilment comprensible que s'apropiés d'una política de **centralitat** respecte el sistema educatiu en tant que existien diverses pràctiques educatives que havia d'unificar per assolir els seus objectius: escoles privades, escoles públiques i escoles de l'UNRWA, totes elles diferents segons es trobessin a territori cisjordà o a la Franja de Gaza. A més, el bagatge d'aquestes influïa en les pràctiques educatives: a la Franja de Gaza es seguia el currículum egipci mentre que a Cisjordània, el siri. Amb la unitat i la unificació del sistema educatiu palestí es pretenia treballar en totes les institucions educatives formals uns objectius clars i establerts des del MoE, establerts en Plans Quinquennals.

Aquests **objectius** estan fortament vinculats amb diferents tractats internacionals: Principis de la UNESCO en referència a l'Educació, la Declaració Universal dels Drets Humans (article 26) i els Informes publicats per Education for All: eradicar la violació dels Drets Humans, entre ells, el dret a l'Educació; gestionar de manera eficient els ajuts econòmics procedents d'ajuda humanitària; i alliberar el potencial de l'Educació per a treballar per la pau. I entenc que des del MoE s'entén Educació, de manera teòrica, com la possibilitat de tenir

accés a l'educació i escolarització al llarg de la vida; entenent que aquesta permet augmentar la qualitat de vida i el desenvolupament de les persones a nivell individual, social, cultural, professional, etc.

I dins els grans objectius que impulsa el MoE, ens trobem amb els propis del Currículum escolar palestí i del seu pla d'estudis. I de tots ells, m'interessa destacar el paper que juga el concepte d'**arabí** i la **religió de l'islam** tant en els objectius com en els continguts educatius. Es pot entendre, dins el context de conflicte permanent a què està sotmesa la població palestina, que necessitin la creació i reafirmació d'una identitat nacional que els uneixi com a poble i els permeti sentir-se units en una situació d'atac constant contra ells. Dels palestins i palestines es diu que són el poble més resistent, ja que porten més de 60 anys sota ocupació i tenen el volum de refugiats més elevat a nivell mundial (1/3 dels refugiats totals del món són d'origen palestí); necessiten trobar els trets identitaris propis que els configuren com una comunitat i els permetin trobar suport més enllà de les fronteres: en el seu cas, s'han agafat a la religió islàmica i a l'arabí (llengua i cultura àrabs). No obstant això, no crec que la millor manera per a buscar la pau (entenent l'educació com una eina transmissora de valors) sigui definint-se respecte el que no són de l'altre. És a dir, considero que tant en els currículums, com en les metodologies i continguts d'aprenentatge s'han d'evitar prejudicis i etiquetes vers les altres poblacions, ja que si això és així, es perpetua l'estatus d'enemic i per tant, la concepció negativa de l'altre que s'acaba instaurant en l'**imaginari social** de la població, transmetent-se per generacions.

Lligat a aquest aspecte, considero important destacar el paper que ha assumit **l'educació dins la societat** palestina. S'ha donat importància a l'Educació entenent-la com a font de riquesa i desenvolupament del capital humà de la regió. És a través de l'Educació que els palestins i palestines poden entendre el seu context i millorar-lo; el seu entorn i història han contribuït a veure el nivell educatiu de les persones com una part essencial del desenvolupament social, cultural i econòmic del país. A més, és gràcies a l'Educació que els i les palestines s'han pogut desenvolupar i millorar la qualitat de vida, no havent de viure en camps de refugiats i trobant feines més ben remunerades que aquells que no tenen educació. Per aquest motiu, es poden entendre molts objectius i polítiques que el MoE promulga i l'esforç que la població realitza per accedir a les institucions educatives, tot i la situació de conflicte que viuen quotidianament. Tanmateix, si s'observa l'estructura del currículum, es pot veure com les assignatures de llengües (principalment, l'àrab i l'anglesa) tenen importància i rellevància; són aquests idiomes els qui han de facilitar a la població el seu desenvolupament personal i la defensa de la seva identitat més enllà dels murs que envolten els seus territoris. Tanmateix, l'assignatura d'Educació Cívica s'imparteix des del 1er curs de l'Educació Primària, ja que s'aposta per un espai escolar on es potenciï l'educació per la pau i treballar el conflicte des de l'escola.

El currículum educatiu, propulsat des del PCDC, aposta per un model dividit en tres grans etapes: infantil, primària i secundària. L'estructura que segueix és molt occidentalitzada i, com a hipòtesi de treball, es podria determinar si aquesta estructura és fruit de:

1. El colonialisme britànic establert a la zona fins el 1946.
2. La influència sobre el sistema educatiu de països veïns com Egipte, país colonitzat per Anglaterra i Síria, país colonitzat primer per Anglaterra, cedit després a França.
3. Influència tècnica d'Itàlia en la creació del PCDC.
4. L'ocupació per part de l'Estat d'Israel de Palestina, i per tant, del control exercit sobre l'educació fins la darrera Intifada.

Tanmateix, des del MoE s'han impulsat la creació i desenvolupament de departaments variats que treballin exclusivament per a l'assoliment d'objectius delegats des del Ministeri. D'aquesta manera, es pretén treballar d'una manera àmplia, concisa i concreta, els objectius que el MoE determina cada any i amb els seus plans quinquennals. No obstant els esforços per determinar i concreta un currículum, desenvolupar especialitats que permetin treballar l'Educació com un concepte ampli en totes les etapes i vetllant per la salut mental i física dels alumnes, treballant per una concepció de l'educació com a eina per assolir la pau i la resolució del conflicte, el finançament i la situació econòmica de Palestina condiciona el grau d'assoliment d'aquests objectius. A nivell de resultats, des de l'ANP i el MoE es valora positivament el progrés que l'educació ha desenvolupat des de la creació d'aquest últim; però l'assoliment dels objectius podria ser més profund, des del meu punt de vista, si milloressin aspectes tècnics, socials i econòmics de la regió:

- Inversió del PIB en Educació: és d'un 6%, tal com l'OIE recomana a tots els països. No obstant això, aquest 6% representa una quantitat de diners baixa en relació a altres països i en relació a tots els objectius i missions que el MoE es proposa.
- Millora de la situació econòmica global del país, augmentant el PIB anual, la renda per càpita, poden augmentar les inversions en administració pública
- Optimització dels recursos econòmics destinats a l'Educació

En quan a la **formació de professorat**, destacar que és una titulació universitària dividida en dues tipologies: la bàsica i la d'especialització. No obstant, si un professorat necessita especialització diversa, ha de marxar fora del país –si té nacionalitat palestina, ha de demanar permisos a l'Estat d'Israel per a poder exercir una

mobilitat internacional per motius de feina o d'estudis, difícilment assolible-, igual que per a realitzar un doctorat. A aquestes dificultats de formació, se'ls afegeix la baixa remuneració salarial de què disposen els i les professores a palestina i les males condicions en què es troben moltes institucions escolars, tal com mostren les estadístiques; i la dificultat de mobilitat pel control de check-points a dins dels Territoris Autònoms Palestins (afecten tant a professorat com estudiants). Tot i això, la figura del professorat és una feina estable i reconeguda socialment, ja que se'ls fa un seguiment intensiu per comprovar que els continguts que s'imparteixen compleixin ls objectius del MoE de manera directa i indirecta.

Des de la meua perspectiva, aquesta situació de conflicte entre l'Estat d'Israel i els Territoris Autònoms Palestins afecta a l'estructura i a l'administració del sistema educatiu palestí: la sigui per ordres i qüestions directes com el control de la població, els bloquejos econòmics i la pressió militar contant en la regió palestina, com per ordres i qüestions indirectes, com la gestió dels impostos i la cessió de poder d'Israel cap a Palestina. A més, considero important destacar una sèrie de dualitats que generen un tarannà en la població palestina –com passa en altres regions àrabs- que defineixen, per tant, l'educació tant en la perspectiva social com en la implicació real: diferències entre la població urbana i rural -necessitat de que la infància treballi i col·labori amb l'economia familiar-; diferències entre homes i dones (tot i que en les escoles públiques nens i nenes van junts a l'escola, en les escoles de l'UNRWA ho fan segregadament); diferències religioses, principalment entre àrabs i jueus que es veuen com una font de conflicte i generen odi entre ambdues confessions –segregació religiosa dels espais públics-; diferències entre la tradició del món àrab –entesa com un element identitari- i la modernitat, presentada com un element extern internacional.

Per tots aquests motius, considero important destacar una sèrie de **dificultats** en què es troba el sistema educatiu a causa del conflicte i que el determinen en la seva forma i en el seu fons, i que moltes vegades, suposa un augment de despesa econòmica:

- Les institucions escolars, per garantir l'accés i el dret a l'educació per a totes les persones, han d'assumir dos o tres torns de funcionament per donar cabuda a tota la població.
- Escassetat d'escoles, aules i professorat format, tant pel tancament selectiu per part de l'exèrcit israelià com pel resultat dels atacs realitzats des de 2000 per part de l'Estat d'Israel cap als Territoris Autònoms Palestins.
- Limitació de la participació del sector privat en inversions en la vida comunitària de les persones. El sector privat palestí inverteix en el seu propi país (escoles privades, procedents de comunitats o empreses comercials) però les inversions econòmiques i tècniques internacionals no aposten per

aquesta regió, utilitzant el discurs polític contra Hamàs per justificar-ho.

- Diferències entre l'aplicació dels objectius educatius a Gaza i a Cisjordània com a conseqüència de: el bagatge educatiu d'ambdues regions (governades per Egipte i Síria respectivament fins el 1946, sota el control econòmic d'Israel però amb els currículums dels països mencionats fins el 1994) i el bloqueig econòmic, de mercaderies i de persones total de la Franja de Gaza per part de l'Estat d'Israel fins el 2011.
- Construcció del Mur de Separació (Mur de l'Apartheid) entre l'Estat d'Israel i els Territoris Autònoms Palestins, encara en construcció, que vulnera el dret de la lliure circulació de persones i l'accés a l'educació.
- Polítiques d'ocupació que afecten la vida diària dels palestins i palestines.
- Desenvolupament de trastorns psicològics en els infants a causa del conflicte –principalment, trastorns per estrès post-traumàtic- i físics a causa dels conflictes constants entre l'exèrcit i la població civil.
- La societat paral·lela en els camps de refugiats a dins del propi país.

Per tant, la conclusió principal i que engloba tot el que s'ha mencionat en aquest apartat, passa per l'afirmació de l'establiment de l'Estat Palestí independent i autònom completament que sigui capaç de gestionar el sistema educatiu de manera holística i global. Considero que si no hi ha un Estat palestí, no hi podrà haver un control sobre el sistema educatiu, encara que es rebin ajuts humanitaris com el de l'UNRWA o suport en els plans de desenvolupament curricular. Les dades estadístiques corroboren que existeix una opressió i una ocupació per part de l'Estat i de l'exèrcit d'Israel sobre la població palestina, com és el cas dels bloquejos econòmics o dels atacs militars constants a la població, igual que els check-points i les detencions, assassinats i empresonaments sistemàtics i selectius d'aquesta població palestina. Aquestes accions dificulten el desenvolupament global i en un entorn de pau i diàleg, afectant al sistema educatiu: les actituds dels infants i del professorat, els llibres de text i el dia a dia acaben mostrant l'odi i el rebuig cap a l'Estat d'Israel i per tant, fins que els Territoris Autònoms Palestins no siguin un país independent, no es podrà dir que el seu sistema educatiu té èxit. I sent un estat independent lliure de conflicte i d'ocupació, de pressions político-econòmiques procedents d'altres països i que la comunitat internacional accepti els representants polítics de la població palestina es podrà començar a determinar un sistema educatiu propi i lliure, entenent aquesta llibertat el final d'una situació de guerra i conflicte que converteixi als i les estudiants palestines en persones lliures físicament i psicològicament.

Al Fatah: Moviment d'Alliberament Nacional Palestí.

Organització política i militar palestina fundada el 1957 per Yasser Arafat. Va ser impulsora de la creació de la OLP i al 1994, va assumir el control de l'ANP, fins el 2006 quan Hamàs va guanyar per majoria les eleccions al parlament. S'autodeclara una organització laica i nacionalista palestina.

ANP o AP: Autoritat Nacional Palestina o Autoritat Palestina (tot i que el nom oficial és Autoritat Palestina de Cisjordània i la Franja de Gaza).

És l'organització administrativa autònoma que governa transitòriament, des de 1994, en parts de les regions de Cisjordània i la Franja de Gaza. Es va crear com a òrgan provisional entre la OLP i el govern d'Israel, mentre duressin les negociacions per la solució definitiva al conflicte, establerta per 5 anys. Té el control de la seguretat i l'administració civil en àrees urbanes palestines i control civil en àrees rurals palestines. Reivindica Jerusalem com la capital de Palestina, mentre que les ciutats de Ramallah i la Ciutat de Gaza assumeixen les tasques de capital política.

Apartheid: Règim de segregació racial institucionalitzada. A Palestina comença la segregació a partir dels anys 20 amb la judaïtzació del treball i s'intensifica amb la creació de l'Estat d'Israel, negant drets de ciutadania a la població palestina i construint el mur de separació.

Camp de refugiats: Lloc on resideixen persones i/o comunitats que han estat desallotjades a la força de les seves cases. Els camps o campaments es poden trobar dins el propi país o en altres regions, i es caracteritzen per unes condicions d'extrema pobresa.

Check-point: lloc de control de l'exèrcit israelià a través del qual es controla a qualsevol persona que entra o surt dels territoris palestins ocupats. En aquests punts, de manera arbitrària i sistemàtica, es violen els drets humans de manera indiscriminada i continuada.

CLP: Consell Legislatiu Palestí.

Organisme democràtic format per 88 membres, estructurat a partir de comitès i departaments. Pot representar-se com un paral·lelisme a un parlament europeu.

Colons: jueus provinents de centre-Europa, Argentina i Rússia, principalment, a qui l'Estat d'Israel els dona una casa, un sou (sense treballar), armes i protecció militar. Les zones de residència d'aquests són els assentaments, que es construeixen en terres expropiades a la població palestina que passen a ser d'autoritat estatal.

Hamàs: Moviment de la Resistència Islàmica.

Organització armada (considerada terrorista per diversos governs internacionals) i partit polític que crida a la

destrucció de l'Estat d'Israel i a l'establiment d'un règim islàmic a Palestina, d'adscripció fonamentalista islàmica. Va néixer arrel de la Primera Intifada, agafant força durant la Segona Intifada. L'any 2006 va entrar a formar part del govern de l'ANP.

Hizbollah: Partit de Déu.

Grup islàmic amb un braç civil i un altre d'armat que va ser fundat el 1982 al Líban per combatre l'ocupació israeliana en aquest Estat. Es considera com un legítim moviment de resistència civil i en molts països àrabs és reconegut legalment i forma part del govern.

Té afinitats ideològiques amb Hamàs i la Yihad Islàmica, cosa que a nivell internacional fa que es consideri una organització terrorista; des de la UE, només es considera terrorista el seu braç armat. Val a destacar que Hizbollah és la principal expressió política de la comunitat xiïta en el territori on es troba.

Kibbutz: explotació agrícola cooperativista de l'Estat d'Israel.

Likud: Unió.

Partit de la dreta liberal i ultra-conservadora d'Israel, d'adscripció sionista revisionista. Actualment és el segon partit amb més força dins aquest estat i, fins 2005, el seu màxim líder va ser Ariel Sharon, que va ser Primer Ministre d'Israel.

Línia Verda: Al 1949, Israel i els seus països veïns (Síria, Egipte i Jordània) van determinar la separació dels territoris entre Israel i el que coneixem com Territoris Autònoms Palestins (Franja de Gaza i Cisjordània), que anys més tard van ser ocupats per Israel (Guerra dels Sis Dies). No es va considerar la limitació definitiva del territori en aspectes polítics ni territorials, ja que va ser una solució provisional al conflicte.

Llibre Blanc: Conjunt de lleis i mesures del mandat britànic que van fixar la política mandatària relativa a la situació de Palestina. Se'n van publicar tres (1922, 1930 i 1939), l'últim dels quals reconeixia Palestina com estat independent i autònom.

Lliga Àrab: Oficialment s'anomena Lliga d'Estats Àrabs, i és una organització política internacional dels estats àrabs de l'Àfrica del Nord (Magreb) i Àsia Occidental (Mashreb i Península ÀrÀbica) fundada el 1945. Actualment té 22 membres, amb l'objectiu de reforçar les relacions entre els estats membres i coordinar la seva col·laboració, salvaguardar la seva independència i sobirania i tractar de manera general assumptes i interessos comuns. Disposa d'una branca dedicada a l'Educació, la Cultura i la Ciència anomenada ALESCO.

OIE: Oficina Internacional d'Educació.

Institut de UNESCO especialitzat en continguts, metodologies i estructures de l'educació. El seu propòsit és contribuir a l'assoliment d'una educació de qualitat per a tothom. Desenvolupa estratègies teòriques i d'acció vinculades amb el desenvolupament curricular, innovació curricular i potencia el diàleg internacional respecte polítiques i pràctiques educatives.

OLP: Organització per l'Alliberació de Palestina.

És una coalició de moviments polítics i paramilitars que el 1974 va ser considerada per la Lliga Àrab, com

l'únic representant del poble palestí. En el moment de la seva creació, els seu objectiu era la destrucció de l'Estat d'Israel a través de la lluita armada. Al 1993, la OLP va reconèixer públicament l'Estat d'Israel.

ONU: Organització de les Nacions Unides.

Organització intergovernamental mundial, creada al 1945, amb la finalitat de promoure i mantenir la pau a través de la cooperació econòmica, cultural, social i humanitària, garantir la seguretat dels estats basant-se en els principis d'igualtat i autodeterminació i vetllar pel respecte dels Drets Humans. Actualment, està formada per 192 països.

Organització de Països No Alineats: Organització internacional que agrupa 118 Estats sota el criteri de no sentir-se alineats ni amb ni en contra de cap gran potència mundial. El seu objectiu és assegurar la independència nacional, sobirania, integritat territorial i la seguretat dels països membres davant l'imperialisme, el colonialisme, el neocolonialisme, la segregació, el racisme, el sionisme i de qualsevol agressió d'ocupació de les grans potències internacionals o blocs polítics, a més de promocionar la solidaritat entre els pobles del tercer món.

Refugiats: persones que a conseqüència de guerres, revolucions o persecucions polítiques, es veuen obligades a buscar refugi fora del seu país. En l'actualitat, varis milions de palestins viuen exiliats a Egipte, Jordània, Síria i el Líban, a més de la meitat de la població dels Territoris Palestins que viu als camps de refugiats.

Sionisme: moviment d'alliberació nacional del poble jueu sorgir a finals del segle XIX a Europa, en el context del sorgiment dels nacionalismes europeus. Busca crear un Estat per acabar amb el "problema jueu" i la diàspora en molts països, així com el rebuig d'aquesta religió en molts estats.

UNRWA: Agència de les Nacions Unides per als Refugiats Palestins (United Nations Relief and Works Agency).

Secció de l'ONU exclusiva per l'ajuda i suport als refugiats palestins. Disposa d'un Departament d'Educació propi des del qual gestiona, planifica, executa i avalua plans de formació, ensenyament i aprenentatge per als alumnes i professorat dels Territoris Autònoms Palestins.

Xaria: Camí que mena cap a la font.

Llei canònica de l'islam que regula el conjunt d'activitats públiques i privades de tot fidel musulmà; implica aspectes legal, religiosos i morals. Aquesta llei pretén aconseguir l'ideal social musulmà, que es basa en que la persona interpreti d'una manera unitària i indivisible les esferes de la vida (espiritual, ritual, política i econòmica). La xaria es fonamenta en l'Alcorà i la Sunna.

Yihad Islàmica: Grup armat islamista -classificat com a terrorista per alguns governs- que va néixer amb el propòsit d'enderrocar el règim dictatorial d'Egipte i constituir un Estat islàmic, atacant interessos dels EUA i Israel tant a Egipte com a l'estranger.

9. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

- Alonso, M. (2006): *Relatos exclusivos, políticas excluyentes. El patrón de Oriente Próximo*. Bilbao: Bakeaz.
- Altable, J. (2000). *Oriente Próximo. Las claves del conflicto*. Madrid: Sílex.
- Aznar, P. (2009). *Psiquiatría del horror*. Madrid: El País. (1/02/2009)
- Assaf, S. (1997). Interrupción y restauración en Palestina. *Informe final y estudio de caso del taller sobre destrucción y reconstrucción educativa en sociedades trastocadas*, pàgs: 48-58. Oficina Internacional d'Educación. Ginebra.
- Campanya de Xarxes Palestines AntiMur de l'Apartheid - XPAA. (2007). *L'Educació sota l'Ocupació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Educación en Palestina. *Sin cuaderno propio*. Recuperat el 26 d'abril de 2011, des de http://www.desarrollo.periodistas-es.org/derechos-humanos/educacion-en-palestina-sin-cuaderno_propio
- Escola de Cultura de Pau. *Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans*. Recuperat el 21 d'abril de 2011, des de <http://escolapau.uab.cat>
- GenCat.cat. *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament*. Recuperat el 15 d'abril de 2011, des de <http://www20.gencat.cat/portal/site/cooperaciocatalana/>
- Gentili, P. (2008). El derecho a la educación y las dinámicas de exclusión incluyente en América Latina. *Revista Iberoamericana de la Educación*, núm. 49, pàgs: 19-57. Organización de Estados Iberoamericanos. Madrid.
- Iglesias, A. J. (2000). *El proceso de paz en Palestina*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid.
- Kotite, P. (2010). Com pot contribuir l'educació a la prevenció del conflicte. *Cicle de taules rodones: Educació en zones de conflicte, el cas de Gaza*, pàgs: 7-10. UNESCOCAT i ACCD. Barcelona.
- Makkawi, I. (2004). Entre la globalización y el deber de la construcción nacional. El nuevo currículo educativo palestino. *Boletín de Kanaan on Line*, núm. 506. Universitat de Bir Zeit. Cisjordània.
- Mahshi, K. (1998). La enseñanza escolar en Palestina: del colapso a la autonomía. *Revista de Educación*, núm. 316, pàgs: 71-83.
- Ministeri d'Educació (1998). Pla d'Estudis del Centre de Desenvolupament Curricular Palestí. *Ministeri d'Educació i UNESCO*. Ministeri d'Educació. Cisjordània.
- Morin, E., Nair, S., Sallenave, D. (2002): *Israël-Palestine: le cancer*. Paris: Le Monde. (3/06/2002)
- Mundo Árabe. *Palestina últimas noticias*. Recuperat el 3 d'abril de 2011, des de

http://www.mundoarabe.org/palestina_news.htm

Naïr, S. (2006). *La tragedia del pueblo palestino*. Madrid: El País. (14/07/2006)

Nassar, M., Ibrahim N. (2003). *La Intifada Palestina grita libertad*. Lizarra: Kalegorria.

ONG Carumanda. *Carumanda Madrid – Diciembre 2011 Palestina*. Recuperat el 13 d'abril de 2011, des de [http://madrid.ongcarumanda.org/Pais_del_mes/1012\\$DICIEMBRE_2010_-_PALESTINA.php](http://madrid.ongcarumanda.org/Pais_del_mes/1012$DICIEMBRE_2010_-_PALESTINA.php)

Palestine Investment Promotion Agency. *Economic Indicators*. Recuperat el 5 d'abril de 2011, des de http://www.pipa.gov.ps/economic_indicators.asp

Palestinian Central Statistical Office. Palestinian Central Statistical Office. Recuperat el 4 d'abril de 2011, des de http://www.pcbs.gov.ps/Portals/_PCBS/

Palestinian Ministry of Education and Higher Education. Palestinian Ministry of Education and Higher Education. Recuperat el 12 d'abril de 2011, des de <http://www.moe.gov.ps>

Por la puerta trasera. Israel o hablando de lo inevitable. Recuperat el 29 d'abril de 2011, des de <http://porlapuertatrasera.com/2009/01/12/israel-o-hablando-de-lo-inevitable/>

Regan, G. (1992). *Israel y los árabes*. Fuenlabrada: Ediciones Akal.

Ruiz-Domènech, J.E. (2004). *Palestina, pasos perdidos. Una historia desde el presente a los orígenes*. Barcelona: Ediciones Destino.

Velloso, A. (2005). *La educación palestina hoy día: entre la espada y la pared*. Madrid: UNED.

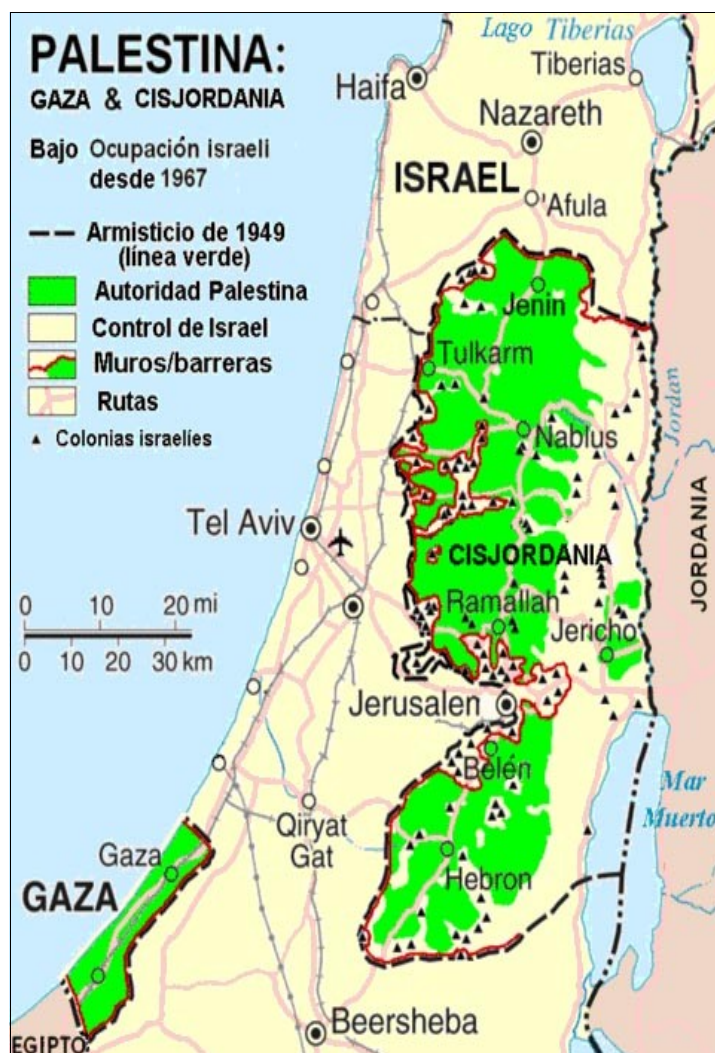
Web Islam. Noticias del webislam. Recuperat el 3 d'abril de 2011, des de

http://www.webislam.com/?__sec=noticias

Whitaker, B. (2009). *What's really wrong with the middle east*. Beirut: Saqui books.

Annex 1

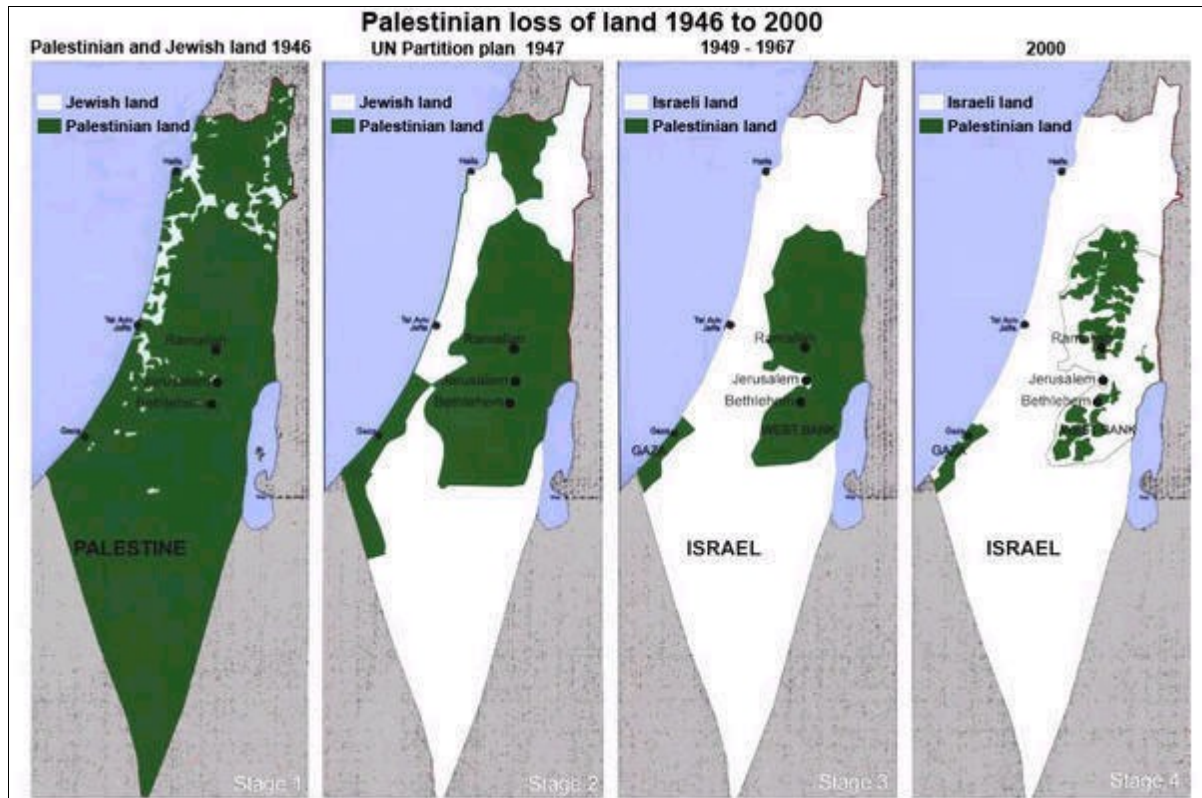
Mapa geopolític dels Territoris Autònoms Palestins (2010):

Font: ONG Carumanda

Annex 2

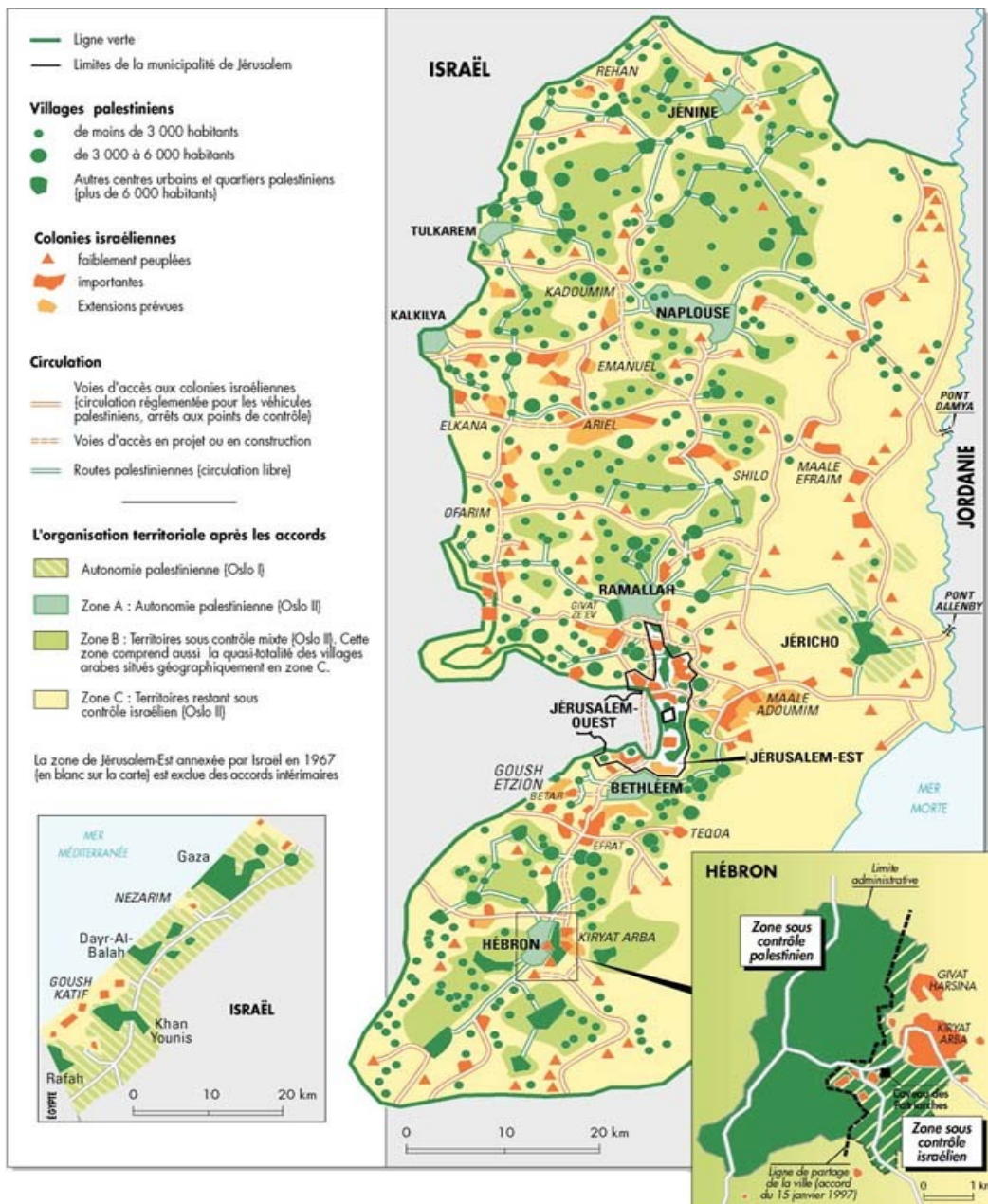
Evolució de l'ocupació militar sobre Palestina per part de l'Estat d'Israel des de 1946 fins l'any 2000

Font: porlapuertatrasera.com

Annex 3

Divisió territorial imposada per l'Estat d'Israel a dins les fronteres de Cisjordània (West Bank), després de la Segona Intifada.

Annex 4

NOFC New Askar Schools *(traducció)*

OBJECTIUS DEL CODI

1. RESPECTE

Respecte a la llei de l'escola i utilitzar-la convenientment.

Respecte als alumnes i professorat

Transmissió de valors: els respecte en les relacions amb els amics i a la infraestructura de l'escola

2. RESPECTE ALS ALTRES

Respectar als altres i escoltar-los.

3. HONESTEDAT

Ser honest davant la família, els altres alumnes, els mestres i un mateix

4. NO-VIOLENCIA

Practicar la no-violència en la comunicació verbal, en els fets i les accions d'un mateix

Desenvolupar-se a través d'accions no-violentes

5. SER ACTIU

Ser actiu i tenir una actitud positiva davant els altres, les activitats que es fan a l'escola, treure bones notes i ajudar als companys si ho necessiten amb els estudis

6. SER EL MILLOR

Intentar, sempre que sigui possible, ser el número 1 en les activitats de l'escola

7. AJUDAR ALS ALTRES

Ajudar a les altres persones, especialment a aquells que tenen alguna discapacitat o tenen dificultats econòmiques.

Ajudar als companys en els estudis; si algú company vol abandonar, se l'ha d'animar a que no ho faci i segueixi amb els estudis

8. DIGNITAT

La dignitat com a persona es guanya fent bones accions, ajudant als altres sense treure'ls la seva dignitat. No es pot atacar la dignitat de les altres persones

9. CONFIANÇA

Ser endreçat i fer bones accions permet crear vincles de confiança amb els altres.

S'ha de ser autònom i responsable d'un mateix, de les pròpies accions i dels altres a través de la prudència i la precaució.

CONDUCTES SIMPLS QUE OBSTACULITZEN LA DINAMICA DE L'ESCOLA

Núm	Acció	Sanció
1	Acumulació de retards	Avís i informe a la família
2	Falta de manteniment a la neteja de l'escola	Avís i neteja dels desperfectes
3	Estar fora de classe sense permís	Alerta pel director a la família
4	No estar a la fila quan toca	Alerta oral
5	Negligència repetida en l'assumpció del codi	Alerta pel director a la família
6	Burles i insults als alumnes	Disculpes pertinents i signatura de compromís de no repetir-ho
7	No portar, repetidament, llibres i/o quadern	Alerta oral i avis a la família
8	Menjar a l'aula	Alerta oral i neteja dels desperfectes
9	Ús del telèfon mòbil	Confiscació del telefon mòbil i entrega a la família
10	Falsificació de firma	Avís i informe a la família
11	Mentir sobre les notes a la família	Avís i informe a la família
12	Portar amics de fora l'escola sense autorització	Avís i informe a la família per telèfon
13	No assistència per enganyosa malaltia	Alerta oral
14	Presència a l'escola durant les vacances	Alerta oral i treballs compensatoris

CONDUCTES AGUDES QUE OBSTACULITZEN LA DINAMICA DE L'ESCOLA

Núm.	Acció	Sanció
1	Escapar-se de l'escola	Avís, informe a la família per telefon i signatura de compromís de no repetir-ho
2	Vandalisme sobre la propietat escolar	Compensació econòmica i avís
3	Absència freqüent sense motiu justificat	Avís
4	Fumar dins el recinte escolar	Avís, informe a la família per telèfon i signatura de compromís de no repetir-ho
5	Copiar als exàmens	Suspens a l'avaluació i avís
6	Danys a la comunitat educativa (alumnes i/o professorat) o institució	Avís, informe a la família per telefon i signatura de compromís de no repetir-ho
7	Insultar i/o ofendre al professorat	3 dies d'expulsió i signatura de compromís de no repetir-ho
8	Atacar als vianants, llençant brossa i/o insultar-los	Avís a la família i signatura de compromís de no repetir-ho
9	Robar als estudiants, mestres o material escolar	3 dies d'expulsió i retorn dels articles robats
10	Portar instruments perillosos a l'escola	Confiscació del material i avís a la família

COMPORTAMENTS MOLT GREUS I INCAPACITATORIS

Núm.	Acció	Sanció
1	Blasfèmia	3 dies d'expulsió, signatura de compromís de no repetir-ho i ultim avís
2	Assetjament sexual	1 setmana d'expulsió, signatura de compromís per part de la família i ultim avís
3	Infligir als alumnes fora de l'escola	Avís a la família i signatura de compromís de no repetir-ho
4	Portar armes perilloses a l'escola (pistoles, navalles...)	Confiscació del material i retorn a la família, ultim avís i signatura de compromís de no repetir-ho
5	Atac als alumnes amb armes afilades	1 setmana d'expulsió, signatura de compromís per part de la família i ultim avís
6	Atac al professorat	Trasllat d'escola
7	Falsa denuncia vers un mestre o professorat	Avís a la família, signatura de compromís de no repetir-ho i ultim avís

* Ultim avís: l'alumne queda avisat que qualsevol altre conducte molt greu, greu o lleu serà motiu d'estudi i possible trasllat d'escola.

Contraportada

L'objectiu d'aquest treball és la recerca i descripció del **sistema educatiu** actual en els Territoris Autònoms Palestins a fi de conèixer com influeix un context de guerra en una regió a la població i la seva **educació**.

Amb aquest objectiu, s'han plantejat dues línies de treball a través de l'**Educació Comparada**: la recerca teòrica d'informació i la descripció pràctica de la realitat educativa a Palestina.

D'aquesta manera i amb aquesta línia d'**investigació pedagògica** s'ha aconseguit interpretar fets que han desembocat a un seguit de conclusions que pretenen explicar, des d'un punt de vista extern, els motius de l'estructura, funcionament i resultats de l'Educació a Palestina i de la interpretació del concepte en aquesta nació de l'**Orient Mitjà**.